

Afsnit	STUDIEORDNING 2012. Diakoni og Socialpædagogik	Sidetotal
I.	Indledning	1
II.	Formål og retsgrundlag	2-3
	I. Formål	2
	II. Retsgrundlag	2
	III. Adgangskrav	2
	IV. Overgangsordning	3
	V. Ikrafttræden	3
III.	Kerneområder: Mål, indhold og progression	3-13
	I. Begreber	3
	II. Uddannelsens slutkompetencer	4
	III. Kerneområder	5-13
IV.	ECTS-fordeling og godkendelse af uddannelseselementer	14
V.	Semester- og moduloversigt. Uddannelseselementernes mål, indhold og undervisnings-/arbejdsformer.	15-18
VI.	Praktikuddannelsen.	19-20
	I. Mål for praktikken	19
	II. Tilrettelæggelse	19
	III. Godkendelse af læringsmål	19
	IV. Vejledning	20
	V. Praktikopgave	20
	VI. To-tredje-dels-samtaler	20
	VII. Praktikgodkendelse	20
VII.	Det sociale læringsrum	21-22
VIII.	Internationalisering	23
	I. Mulighed for udlandsstudier/-praktik	23
	II. Internationale netværk	23
IX.	Studievejledning	24
X.	Deltagelsespligt og indstilling til eksamen	24-25
XI.	Prøve og eksamensbestemmelser	25-27
	I. Merit	26
	II. Overflytning	26
	III. Orlov	27
	IV. Ophør	27
	V. Dispensation	27
XII	Bilag	28-50
	I. Bekendtgørelse om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser.	28-32
	II. Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik.	33-34
	III. Bekendtgørelse om prøver og eksamen	35-44
	IV. Bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse	45-49
	V. Oversigt over uddannelseselementernes placering og ECTS-fordeling.	50

I. Indledning

Professionsbacheloruddannelsen i Diakoni og Socialpædagogik blev positivt akkrediteret af Akkrediteringsrådet i 2011 og endelig godkendt af Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser i 2012.

Uddannelsen udbydes af professionshøjskolen VIA University College med udbudssted på Diakonhøjskolen i Aarhus.

Uddannelsen, der er blevet til i et samarbejde mellem VIA UC og Diakonhøjskolen, er en videreudvikling af Diakonhøjskolens diakonuddannelse, der siden 2004 har været en professionsbachelor-forsøgsuddannelse. Diakonhøjskolen har siden 1920 uddannet diakoner til omsorgsarbejde indenfor det sundhedsfaglige- og socialpædagogiske område og her igennem oparbejdet en tæt kontakt og et stort netværk til centrale aftagere indenfor det pædagogiske, sociale og diakonale professionsfelt.

Uddannelsen til professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik sigter, i lighed med tidligere diakonuddannelse, mod national og international beskæftigelse i hele det pædagogiske felt, med særlig vægt på det socialpædagogiske område samt det diakonale og kirkelige professionsområde, hvor der varetages udviklings-, lærings- og omsorgsopgaver. Uddannelsens dimittender forventes selvstændigt at kunne planlægge, udøve, udvikle og lede pædagogisk, socialt og diakonalt arbejde på professionelt niveau.

Uddannelsens dimittender forventes således fortsat, i lighed med tidligere og nuværende praksis, at finde ansættelse indenfor det pædagogiske, sociale og diakonale arbejdsfelt.

Uddannelsen til professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik starter 1. august 2012.

II. Formål og retsgrundlag

II.I. Formål

Formålet med uddannelsen til professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik er at kvalificere den uddannede til selvstændigt at udøve og udvikle pædagogisk og socialt omsorgsarbejde på professionelt niveau i det pædagogiske, sociale og diakonale arbejdsfelt samt sikre grundlag for videreuddannelse.

Uddannelsen, der er en fuldtidsuddannelse, er normeret til 210 ECTS point (European Credit Transfer System). 60 ECTS point svarer til en fuldtidsstuderendes arbejde i 1 år. Uddannelsen giver den uddannede ret til at anvende titlen professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik. Stillingsbetegnelsen er socialdiakon. Den engelske titel er Bachelor of Diaconia and Social Pedagogy. Uddannelsens engelske betegnelse er Bachelor's Degree Programme in Diaconia and Social Pedagogy.

II.II. Retsgrundlag

Uddannelsens retsgrundlag er en række forskellige ministerielle bekendtgørelser:

1. Bekendtgørelse nr. 636 af 29.juni 2009 om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser
2. Bekendtgørelse nr. 775 af 4.juli 2012 om uddannelsen til professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik
3. Bekendtgørelse nr. 1016 af 24.august 2010 om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser
4. Bekendtgørelse nr. 262 af 20.marts 2007 om karakterskala og anden bedømmelse.

Bekendtgørelserne findes som bilag til denne studieordning.

II.III. Adgangskrav

Adgangsgivende er en gymnasial uddannelse eller en baggrund der kan sidestilles med en gymnasial uddannelse (realkompetencevurdering). Studerende optages gennem den koordinerende tilmelding (KOT), idet 50% optages via kvote 2 og 50% optages via kvote 1. Uddannelsesinstitutionen kan indkalde til samtale for at vurdere studieparathed.

II.IV. Overgangsordning

Studerende på Diakonhøjskolens professionsbachelorforsøgsuddannelse overflyttes til professionsbacheloruddannelsen i diakoni og socialpædagogik efter godkendelse af 6. semester. De første hold overflyttes således august 2012, idet F2009 overgår til 7. semester og E2009 overgår til 6. semester på professionsbacheloruddannelsen i diakoni og socialpædagogik.

II.V. Ikrafttræden

Denne studieordning træder i kraft den 1. august 2012.

III. Kerneområder: Mål, indhold & progression

III.I. Begreber

En professionsbacheloruddannelse består af obligatoriske og valgfrie uddannelses-elementer. *"Ved et uddannelseselement forstås en uddannelsesdel med egne læringsmål. Et uddannelseselement skal omfatte mindst 5 ECTS point."* (BEK nr.636) Professionsbacheloruddannelsen i diakoni og socialpædagogik består af 14 uddannelses-elementer. Oversigten over uddannelseselementerne findes i kap. IV af denne studie-ordning. Uddannelseselementer sammensættes af en række kerneområder. Kerneområder konstituerer uddannelsens formål og erhvervsigte. Professionsbacheloruddannelsen i diakoni og socialpædagogik består af 6 kerneområder. Oversigten over kerneområder findes i kap. III i denne studieordning.

Uddannelsens slutkompetencer beskrives i forhold til den danske kvalifikationsramme for livslang læring af juni 2009. En kvalifikationsramme er en samlet, systematisk og niveaudelt beskrivelse af kvalifikationer, der kan erhverves inden for et givet uddannelsessystem. Det centrale i kvalifikationsrammen er læringsudbyttet, som beskrives i form af begreberne: viden, færdigheder og kompetencer. *"Viden omfatter både viden om et emne og forståelse, det vil sig, om man er i stand til at sætte sin viden i sammenhæng og forklare den for andre. Viden kan være både om teori og praksis. Færdigheder er det, som man kan gøre eller udføre. Der kan være tale om praktiske færdigheder, kognitive færdigheder, kreative færdigheder eller kommunikative færdigheder. Kompetencer er evnen til at anvende viden og færdigheder i en given kontekst. Her er ansvar og selvstændighed centrale begreber."* (Ministeriet for Børn og Undervisning: Introduktion til den danske kvalifikationsramme for livslang læring. www.uvm.dk/Service/Publikationer).

III.II. Uddannelsens slutkompetencer

Professionsbacheloruddannelsen i diakoni og socialpædagogik har følgende slutkompetencer:

VIDEN: Den uddannede har viden om:

- centrale begreber, teorier og metoder indenfor det pædagogiske, kulturdidaktiske, teologiske, samfunds- og sundhedsvidenskabelige fagområde og deres anvendelse i pædagogisk-diakonalt og socialt arbejde
- samspillet mellem individ, institution og samfund, herunder social- og sundhedspolitiske problemstillinger
- etik, værdier og menneskesyn i det socialpædagogiske arbejde
- forskellige læringsmiljøers betydning for den personlige og faglige udvikling og det tværprofessionelle samarbejdes vilkår og muligheder

FÆRDIGHEDER: Den uddannede kan:

- dokumentere, analysere og evaluere pædagogisk praksis ved anvendelse af centrale pædagogiske, kulturdidaktiske, teologiske, samfunds- og sundhedsvidenskabelige begreber, teorier og metoder
- analysere og vurdere historiske, sociale, politiske og økonomiske vilkår med henblik på deres betydning for det socialpædagogiske og diakonale arbejde
- redegøre for og diskutere etiske problemstillinger i forhold til en professionel pædagogisk-diakonal praksis
- beskrive og analysere forskellige læringsmiljøer og tværprofessionelle sammenhænge

KOMPETENCER: Den uddannede kan:

- selvstændigt og i samarbejde med andre planlægge, udføre, begrunde, lede og dokumentere socialt, diakonalt og pædagogisk arbejde
- integrere pædagogiske, kulturdidaktiske, teologiske, samfunds- og sundhedsmæssige perspektiver i det socialpædagogiske arbejde
- indgå i og varetage ledelsesopgaver og arbejde tværprofessionelt
- håndtere omsorgsopgaver ud fra en helhedsforståelse af menneskets mangesidige livssammenhænge og på grundlag af diakonalt menneskesyn og etik
- identificere professionsrelevante problemstillinger og bidrage med konkrete forslag til udvikling af det sociale, diakonale og pædagogiske felt
- på baggrund af relevant teoretisk viden og metodiske færdigheder deltage i videreuddannelse

III.III. Kerneområder

Uddannelsen består af følgende 6 kerneområder samt et valgfrit uddannelseselement og et bachelorprojekt:

Kerneområder:

- 1) Diakoni og socialt arbejde (25 ECTS point)
- 2) Socialpædagogik (40 ECTS point)
- 3) Kulturdidaktik (15 ECTS point)
- 4) Samfund og det tværprofessionelle (15 ECTS point)
- 5) Sundhed og omsorg (10 ECTS point)
- 6) Praktik (75 ECTS point) samt
- 7) Valgfrit uddannelseselement (15 ECTS point)
- 8) Bachelorprojekt (15 ECTS point)

Områdernes læringsmål er på de følgende sider beskrevet i viden, færdigheder og kompetencer.

Efterfølgende er der redegjort for progression i de enkelte kerneområder.

1) Diakoni og socialt arbejde (25 ECTS)

Mål: At de studerende tilegner sig en forståelse for betydningen af et kristent-humanistisk menneskesyn for det sociale og pædagogiske arbejde med baggrund i en indsigt i diakonihistorien og det diakonale arbejdes udtryks- og praksisformer.

Viden: Den uddannede har viden om:

- kirke- og diakonihistorie, bibelkundskab og diakonal etik
- centrale begreber, teorier og metoder inden for det diakonale og teologiske fagområde

Færdigheder: Den uddannede kan:

- læse, tolke og reflektere over bibelske og kirkehistoriske tekster med henblik på at kunne deltage i en debat om og udvikling af det diakonale arbejde og menneskers livsvilkår
- kan foretage en diakonal analyse af det sociale arbejde
- analysere og vurdere historiske, sociale, politiske og økonomiske vilkår for det diakonale, socialpædagogiske arbejde

Kompetencer: Den uddannede kan:

- udføre og begrunde diakonalt, socialt og pædagogisk arbejde
- deltage i diakonalt udviklingsarbejde og reflektere kritisk over egen praksis ud fra en grundlæggende viden om relevante fagbegreber, teorier og metoder
- indgå i og varetage diakonalt omsorgsarbejde og udføre undervisningsopgaver på baggrund af pædagogisk tilrettelæggelse og teologisk refleksion
- bidrage til udvikling af den pædagogiske, sociale og diakonale praksis

Indhold: Bibelkundskab, religionskundskab, kirkehistorie, kirkesociologi, diakonihistorie, diakonal etik, diakoni og profession, diakonalt omsorgsarbejde, "det sociale læringsrum", religionspædagogik og -psykologi.

Progression: Kerneområdet "Diakoni og socialt arbejde" består af 5 obligatoriske delelementer (modul 1, 2, 4, 6 og 13) samt mulighed for tilvalg i et valgmodul (modul 10). Formålet med kerneområdet er at bibringe de studerende en forståelse for betydningen af et kristent-humanistisk menneskesyn for det sociale og pædagogiske arbejde med baggrund i diakonien og dens udtryks- og praksisformer. På 1.semester gives en grundlæggende indføring i kristendommens og diakonale organisationers historie og der introduceres til centrale begreber, teorier og metoder indenfor det teologiske fagområde. Undervisningen på 2.semester går herefter ind i de basale religionspædagogiske udfordringer i det pædagogiske arbejde med børn, unge og voksne. På baggrund af det erhvervede kendskab til pædagogik og psykologi, til kristendommens grundlæggende fortællinger og kulturelle betydning og didaktiske overvejelser skal den studerende på 3.semester blive fortrolig med religionspsykologiske problemstillinger og praktisk sjælesorgsarbejde. Valgmodulet og modul 13 (på 7.semester) giver sidst i uddannelsesforløbet mulighed for fordybelse med fokus på den diakonale profession, hvor diakonale, praktisk-teologiske, systematisk-

teologiske og etiske overvejelser står i centrum og skal forberede til at indlede et bachelorforløb.

2) Socialpædagogik (40 ECTS)

Mål: At den studerende tilegner sig viden, færdigheder og kompetencer til at varetage udviklings-, lærings- og omsorgsopgaver i det socialpædagogiske opgavefelt inden for såvel normal- som specialområdet.

Viden: Den uddannede har viden om:

- centrale begreber, teorier og metoder inden for pædagogik, didaktik, kommunikation og psykologi

Færdigheder: Den uddannede kan:

- udvælge og begrunde anvendelsen af centrale pædagogiske begreber, teorier og metoder i forhold til konkrete pædagogiske handlinger
- analysere, dokumentere og evaluere pædagogisk praksis
- identificere og diskutere pædagogiske anskuelser og værdier på et pædagogfagligt grundlag, herunder etik og menneskesyn

Kompetencer: Den uddannede kan:

- planlægge, udføre og dokumentere, samt evaluere pædagogisk arbejde og udviklingsprojekter
- opbygge faglige og personlige relationer mellem deltagerne i den pædagogiske praksis
- integrere pædagogiske, psykologiske, sociologiske og diakonifaglige perspektiver i det socialpædagogiske arbejde
- bidrage til udvikling af pædagogisk, socialt og diakonalt arbejde

Indhold: Pædagogiske grundbegreber, teorier og metoder, psykologi, kommunikation, iagttagelse, dokumentation, sprogtilegnelse, "det sociale læringsrum", didaktik og læringsteori, socialpædagogik, etik & videnskabsteori.

Progression: Kerneområdet "Socialpædagogik" strækker sig over syv semestre og består af 7 delelementer og et valgmodul. 1.delelement (modul 1) er af introducerende karakter og præsenterer de grundlæggende pædagogiske og psykologiske teorier, metoder, hvorefter 2.delelement (modul 2) supplerer med sundhedspædagogiske tankegange. Efter praktikken fortsætter 3.delelement (modul 4) med en grundig gennemgang af hele det socialpædagogiske felt. 4. og 5.delelement (modul 5-6) øger kravene til de studerendes refleksionsevne ved at sætte det pædagogiske arbejde ind i en videnskabsteoretisk, metodologisk og faglig-etisk referenceramme og de studerende skal udføre feltarbejde. 6.delelement (modul 9) ligger efter en specialpraktik og det professionelle pædagogiske arbejde sættes ind i en tværprofessionel sammenhæng. Efter et valgmodul, der indeholder muligheden for en yderligere specialisering indenfor det socialpædagogiske professionsfelt, og som kan tages et andet uddannelsessted, kommer 7.delelement (modul 13), som afslutter det socialpædagogiske kerneområde med en tværfaglig eksamen.

3) Kulturdidaktik (15 ECTS)

Mål: At den studerende får kendskab til og kritisk kan reflektere over og begrunde anvendelsen af musik & drama, bevægelse & friluftsliv, samt værkstedsaktiviteter i pædagogiske sammenhænge og herunder udvikle egne kompetencer inden for området, samt at den studerende udfordres i forskellige professionsrelevante lærings-situationer og læringsmiljøer med henblik på at kunne indgå heri, samarbejde herom og reflektere herover.

Viden:

Den uddannede har viden om:

- forskellige dannelseselementer, begreber, teorier og metoder inden for de kulturdidaktiske fag og deres anvendelse i pædagogisk-diakonal praksis og udviklingsarbejde
- centrale sammenhænge mellem kulturtilegnelse og kulturudvikling
- læringsmiljøets betydning for den personlige og faglige udvikling

Færdigheder:

Den uddannede kan:

- beskrive, analysere og vurdere pædagogiske aktiviteter inden for musik, drama, bevægelse og friluftsliv, samt værkstedsfag med inddragelse af relevant viden og faglige begreber
- beskrive, analysere og reflektere over forskellige læringsmiljøer og deres betydning

Kompetencer:

Den uddannede kan:

- planlægge og udføre professionsrelevante, kulturdidaktiske aktiviteter og projekter alene og sammen med andre
- bidrage til læring af forskellige brugergrupper på grundlag af didaktiske, pædagogiske, psykologiske og samfundsmæssige overvejelser
- bidrage til udvikling af kulturdidaktiske aktiviteter inden for professionsfeltet
- bidrage til udvikling af fælles lærings-situationer og læringsmiljøer

Indhold: Kulturdidaktiske teorier og metoder, kulturteori, det sociale læringsrum, musik og drama, bevægelse, friluftsliv, værksteds- og projektarbejde, praktisk pædagogisk arbejde, udvalgsarbejde, arbejdsmiljø, fest- og måltidskultur.

Progression: Kerneområdet "Kulturdidaktik" består af 2 obligatoriske delelementer (modul 1 og 5) og muligheden for et 3.valgfrit delelement (modul 10). 1.delelement introducerer til brugen af musik, drama, bevægelse, friluftsliv og værkstedsaktiviteter i professionsrelevante sammenhænge og forskellige læringsmiljøer. 2.delelement giver mulighed for specialisering og der forventes at de studerende kan foretage egne selvstændige refleksioner i forhold til kulturdidaktiske udfordringer. For studerende, der ønsker yderligere fordybelse og specialisering giver modul 10 mulighed for at tilvælge et kulturdidaktisk problemfelt.

4) Samfund og det tværprofessionelle (15 ECTS)

Mål: At de studerende opnår viden og færdigheder til at kunne analysere samspillet mellem individuelle, institutionelle, tværprofessionelle og samfundsmæssige forhold samt kompetencer til at virke i det professionelle socialpædagogiske og diakonale felt ud fra en forståelse af de institutionelle og samfundsmæssige sammenhænge.

Viden:

Den uddannede har viden om:

- centrale begreber, teorier og metoder inden for samfundsvidenskaberne og deres anvendelse i pædagogisk og diakonal praksis og udviklingsarbejde
- samspillet mellem individ, institution og samfund og dets betydning for den enkeltes opvækst- og livsvilkår
- den samfundsmæssige og socialpolitiske udvikling, lovgivningen og de etiske diskurser og deres betydning for socialpædagogens og socialdiakonens arbejde
- tværprofessionelt arbejde

Færdigheder: Den uddannede kan:

- anvende centrale begreber, teorier og metoder vedrørende samspillet mellem individ, institution og samfund
- tænke udviklingsorienteret, identificere og analysere problemstillinger og udviklingsmuligheder ud fra individ-, institutions- og samfundsperspektiv
- analysere og vurdere historiske, sociale, politiske og økonomiske vilkår for det pædagogiske og tværprofessionelle arbejde

Kompetencer: Den uddannede kan:

- indgå professionelt i fagligt og tværfagligt samarbejde og håndtere komplekse problemstillinger ud fra en helhedsforståelse af menneskets mangesidige livssammenhænge
- indgå i og varetage ledelsesopgaver i det socialpædagogiske/diakonale arbejde, herunder påtage sig projekt- og teamledelse og tilrettelægge organisatoriske strategier
- samarbejde professionelt og tværprofessionelt med personer inden for og uden for professionen
- forvalte gældende love og bestemmelser i relation til det socialpædagogiske/diakonale felt
- bidrage til udvikling af professionsfeltets institutionelle rammer

Indhold: Barndom, ungdom og familie i sociologisk perspektiv, samfundsvidenskabelig teori og metode, udvikling af socialt arbejde, socialt udsatte, organisation & ledelse, det tværprofessionelle, kirke, civilsamfundet og det sociale system.

Progression: Kerneområdet "Samfundet og det tværprofessionelle" strækker sig over 2 delelementer i hhv. modul 9 og 13 og bindes sammen af arbejdet med problemstillingerne i sidste specialpraktik. Det tværprofessionelle kan også indgå i valgmodulet som tilvalgsfag. 1.delelement (modul 9) tematiserer de samfundsmæssige og institutionelle rammer for det sociale arbejde, herunder teorier om velfærdsstaten, New

Public Management, organisations- og ledelsesteori og et særligt tværprofessionelt forløb. 2.delelement (modul 13) handler om projektledelse og udviklingsarbejde.

5) Sundhed og omsorg (10 ECTS)

Mål: At den studerende får viden, færdigheder og kompetencer til at håndtere sundhedsmæssige problemstillinger og til at yde et professionelt pædagogisk og socialt omsorgsarbejde.

Viden: Den uddannede har viden om:

- sundhedsvidenskabelige begreber, teorier og metoder
- sundhedssystemets opbygning og funktion
- grundlæggende sygdomme og diagnoser
- madkultur og ernæring

Færdigheder: Den uddannede kan:

- analysere sundhedsmæssige problemstillinger i forbindelse med pædagogisk og socialt arbejde
- vurdere brugeres sundhedstilstand og i samarbejde med sundhedsprofessionelle foreslå begrundede sundhedspædagogiske tiltag

Kompetencer: Den uddannede kan:

- varetage sundhedspædagogiske opgaver i relation til forskellige brugergrupper
- indgå i et tværfagligt samarbejde om sundhedsfremme og forebyggelse
- udføre professionelle omsorgsopgaver med udgangspunkt i relevante teorier og metoder
- bidrage til udvikling af det sundhedspædagogiske arbejde

Indhold: Sundhedspædagogik, sundhedsbegreber og – opfattelser, sundhedsfremme og forebyggelse, seksualitet, medicin håndtering, somatiske, psykiatriske og sociale diagnoser, handicapplære, sundhed og ernæring, pædagogiske opgaver i sundhedssystemet.

Progression: Kerneområdet "Sundhed og omsorg" består af 2 delelementer (modul 2 og 4) med mulighed for fordybelse i modul 10 (valgmodul). 1.delelement omhandler grundlæggende sundhedspædagogiske problemstillinger især i forhold til mennesker med psykiatriske og sociale diagnoser, medens 2.delelement er en specialisering indenfor handicapområdet, som også er en forberedelse til specialpraktikkerne indenfor området. I modul 10 består muligheden for at fordybe sig indenfor et udvalgt sundhedspædagogisk felt, hvilket kan være yderligere specialisering indenfor bl.a. handicapområdet, ældrepædagogik, psykiatri, sundhedsfremme og forebyggelse.

6) Praktik (75 ECTS)

Mål: At den studerende individuelt og i samarbejde med andre deltager i forskellige former for pædagogisk, socialt og diakonalt arbejde og gennem indsamling, bearbejdning og anvendelse af viden og erfaring tilegner sig forudsætninger for en kvalificeret løsning af pædagogiske, sociale, diakonale og ledelsesmæssige opgaver, samt bidrager til udviklingen af professionsfeltet.

Viden: Den studerende har viden om:

- det pædagogiske, sociale og diakonale professionsfelt
- pædagogiske, diakonale og samfundsfaglige teorier og metoder og deres anvendelse i praksis

Færdigheder: Den studerende kan:

- redegøre for, hvordan teoretisk og praktisk viden om en målgruppe kan kvalificere grundlaget for pædagogisk virksomhed
- redegøre for egen professionsidentitet og forholde sig til professionens handlegrundlag og udvikling
- begrunde og forholde sig etisk og kritisk reflekterende til egen og praktikstedets praksis
- opsamle og reflektere over erfaringer fra praksis

Kompetencer: Den studerende kan:

- indgå i og udvikle betydende relationer
- deltage i planlægning, gennemførelse, dokumentation, evaluering og formidling af pædagogiske processer
- indgå i, bidrage til og beherske den pædagogiske praksis og bidrage til udviklingen af professionen
- udvikle diakonifaglige kompetencer og således bidrage til udvikling af professionen

Indhold: De 3 praktikker gennemføres på godkendte praktikpladser med intern vejledning. Før, under og efter praktikken er der praktikrelateret undervisning i praktikværksteder, studiedage på skolen m.v. Praktiksteder og uddannelsesstedet samarbejder med henblik på at opfylde praktikkens formål, sikre en uddannelsesmæssig progression og sammenhæng mellem teori og praksis. Praktikken styres af læringsmål og godkendes i forhold hertil. Én af praktikkerne kan gennemføres som udlandspraktik.

Progression: Progressionen i praktikken afspejler sig i kravene til læringsmålene, der skal udarbejdes i forbindelse med en praktikstart.

7) Valgfrit uddannelseselement (15 ECTS)

Mål: At den studerende i teori og praksis fordyber sig i udvalgte faglige elementer, udvikler professionsrelevante færdigheder og arbejder med personlige og sociale kompetencer.

Viden: Den studerende har viden om:

- udvalgte vidensområder og problematikker

Færdigheder: Den studerende kan:

- på eksemplarisk vis sætte sig ind i og tilegne sig særlig viden og indsigt inden for udvalgte professionsrelevante fagområder

Kompetencer: Den studerende kan:

- anvende teori og metode i forhold til udvalgte specialiseringsområder
- arbejde med personlige og sociale kompetencer
- analysere og vurdere pædagogiske og diakonifaglige problemstillinger med henblik på at kunne deltage i den offentlige debat herom
- bidrage til udvikling af professionsfeltet

Indhold: Specialisering, institutionsbesøg

Progression: Det valgfrie uddannelseselement (modul 10) er et fordybelsesmodul, der gør det muligt at fordybe sig i udvalgte specialiseringsområder af de ovennævnte uddannelseselementer. Valgmodulet indgår i den progression der ligger i de enkelte uddannelseselementer. Den studerende vælger sig ind i udbud fra Diakonhøjskolen eller fra andre uddannelsessteder i ind- og udlandet.

8) Bachelorprojekt (15 ECTS)

Mål: At den studerende gennem selvstændigt arbejde demonstrerer særlig indsigt i et afgrænset centralt område eller problem af både teoretisk og praktisk karakter inden for det pædagogisk-diakonale professionsområde, samt at den studerende demonstrerer færdigheder i at undersøge, afgrænse, beskrive, analysere, reflektere over og vurdere problemstillinger og udviklingsmuligheder, der vedrører professionsområdet med anvendelse af relevant teoretisk og praktisk indsigt.

Viden: Den studerende har viden om:

- relevante videnskabelige teorier og metoder inden for det pædagogiske, sociale og diakonale felt
- særlig indsigt i et afgrænset område eller problemfelt

Færdigheder: Den studerende kan:

- indsamle, bearbejde, og anvende viden og data samt formidle egne fagligt begrundede opfattelser
- reflektere selvstændigt og kritisk over udvalgte problemstillinger, den anvendte viden og de benyttede data

Kompetencer: Den studerende kan:

- aktivt deltage i de faglige diskussioner inden for det pædagogiske og diakonale område og i tilknytning hertil formidle faglige indsigter
- udarbejde relevante analyser og bidrage til udvikling af såvel profession som professionsfelt

Indhold: I bachelorprojektet behandles en selvvalgt problemstilling, der er relevant i forhold til professionsområdet.

IV. ECTS-fordeling og godkendelse af uddannelseselementer

Professionsbacheloruddannelsen i diakoni og socialpædagogik består af 14 uddannelseselementer fordelt på 14 moduler. Nedenstående skema viser dels ECTS fordelingen i de enkelte uddannelseselementer og moduler, dels hvordan de enkelte uddannelseselementer og moduler afsluttes og godkendes.

Modul	Tema	Godkendelse
1.modul	Introduktion til det pædagogiske og diakonale professionsfelt. Diakoni og socialt arbejde (5 ECTS) Socialpædagogik (5 ECTS) Kulturdidaktik (5 ECTS)	Tværgående studieprodukt; Bestået/ikke-bestået.
2.modul	Sundhed og omsorg i socialpædagogisk og diakonalt perspektiv. Diakoni og socialt arbejde (5 ECTS) Socialpædagogik (5 ECTS) Sundhed og omsorg (5 ECTS)	Skriftlig opgave: Case; Bestået/ikke bestået.
3.modul	Den pædagogiske relation. Børne- og ungepraktik	Godkendelse af og opfølgning på læringsmål samt praktikopgave. Bestået/ikke-bestået.
4.modul	Socialpædagogisk og diakonalt arbejde: Metode og praksis I. Diakoni og socialt arbejde (5 ECTS) Socialpædagogik (10 ECTS)	1.årsprøve – mundtlig individuel eksamen med ekstern censur; bedømmelse efter 7-trinsskalaen
5.modul	Kultur og dannelse. Socialpædagogik (5 ECTS) Kulturdidaktik (10 ECTS)	Projekt opgave. Bestået/ikke-bestået.
6.modul	Socialpædagogisk og diakonalt arbejde: Metode og praksis II. Diakoni og socialt arbejde (5 ECTS) Socialpædagogik (5 ECTS) Sundhed og omsorg (5 ECTS)	Studieprodukter. Bestået/ikke-bestået.
7.+8.modul	Den pædagogiske/diakonale institution. Specialpraktik (30 ECTS)	Godkendelse af og opfølgning på læringsmål samt praktikopgave. Bestået/ikke-bestået.
9.modul	Udvikling af professionsfelt og det tværprofessionelle. Samfundet og det tværprofessionelle (10 ECTS) Socialpædagogik (5 ECTS)	Aktiv medvirken ved udviklingsprojekt og udarbejdelse af rapport. Bestået/ikke-bestået.
10.modul	Valgfrit uddannelseselement Valgmodul indenfor et eller flere af uddannelsens kerneområder	Studieprodukt eller anden form for godkendelse. Bestået/ikke-bestået.
11.+12.modul	Den pædagogiske/diakonale profession Specialpraktik (30 ECTS)	Godkendelse af og opfølgning på læringsmål samt praktikopgave. Bestået/ikke-bestået
13.modul	Diakoni og profession Samfundet og det tværprofessionelle (5 ECTS) Socialpædagogik (5 ECTS) Diakoni og socialt arbejde (5 ECTS)	Individuel tværgående eksamen med ekstern censur; bedømmelse efter 7-trinsskalaen
Modul 14	Bachelorforløb Bachelorprojekt	Skriftlig & mundtligt individuel eksamen med ekstern censur; bedømmelse efter 7-trinsskalaen

V. Semester- og moduloversigt. Uddannelseselementernes mål, indhold & undervisnings- og arbejdsformer.

1. Modul: Introduktion til det pædagogiske og diakonale professionsfelt

Målet med dette uddannelseselement er at den studerende får en grundlæggende indsigt i det pædagogiske og diakonale professionsfelt, dels gennem en indføring i kristendommens og diakonale organisationers kilder og centrale begreber, dels gennem en præsentation af pædagogiske og psykologiske teorier og deres betydning for daginstitutionspædagogikken og endelig ved at introducere til brugen af musik, drama, bevægelse, friluftsliv og værkstedsaktiviteter i professionsrelevante sammenhæng og i forhold til forskellige læringsmiljøer.

Indhold: Bibelkundskab, kirkekundskab, diakoni, pædagogiske grundbegreber, pædagogisk arbejde i dagtilbud for børn og unge, barndoms- og ungdomspsykologi, kulturdidaktiske elementer og relevant lovgivning.

Undervisnings- og arbejdsformer: Modulet består primært af holdundervisning, vejledning og gruppeøvelser.

2. Modul: Sundhed og omsorg i socialpædagogisk og diakonalt perspektiv

Målet med uddannelseselementet er at gøre de studerende fortrolige med grundlæggende sundhedspædagogiske problemstillinger indenfor børne- og ungeområdet, barndoms- og ungdomspsykologi og bibel- og kirkehistoriske forhold af betydning for det pædagogiske arbejde indenfor de diakonale organisationer.

Indhold: Sundheds- og sygdomsbegreber, sundhedspædagogik, sundhedsfremme og forebyggelse, madkultur og ernæring, iagttagelse og dokumentation, kommunikation, sprogtilegnelse, diakoni- og kirkehistorie, diakonal etik og konfessionskundskab.

Undervisnings- og arbejdsformer: Moduler består primært af holdundervisning, projektarbejde og vejledning.

3. Modul: Børne- og ungepraktik: Den pædagogiske relation

Målet med børne- og ungepraktikken er at den studerende arbejder med perspektiver og problemstillinger i forbindelse med pædagogisk arbejde i relationen mellem pædagog og børn, unge og voksen, samt forældre og samarbejdspartnere, herunder også at opnå indsigt i børns religiøse og kulturelle virkelighed og det pædagogiske arbejde med en flerkulturel målgruppe.

Indhold: Dokumentation, evaluering, kommunikationsteorier, det pædagogiske arbejdes retsgrundlag, barndoms- og ungdomspsykologi i praksis.

Undervisnings- og arbejdsformer: Modulet består af praktik, vejledning, praktik-refleksioner og arbejde med praktikopgave.

4. Modul: Socialpædagogisk og diakonalt arbejde. Metode og praksis 1

Målet med modulet "Socialpædagogisk og diakonalt arbejde. Metode og praksis 1" er at give den studerende en grundlæggende indsigt i problemkomplekser i socialpædagogisk teori og praksis, herunder mennesker med sociale og misbrugsproblemer og nedsat funktionsevne, samt give den studerende begreber og redskaber til det religionspædagogiske arbejde med brugere indenfor det socialpædagogisk-diakonale professionsfelt.

Indhold: Socialpædagogik, Normalitet og afvigelse, integration, inklusion og eksklusion, socialpolitik, religionsdidaktik, narrativitet og fortællepædagogik.

Undervisnings- og arbejdsformer: Modulet består af holdundervisning, forelæsninger og projektarbejde.

Modul 5: Kultur og dannelse

Målet med modulet "Kultur og dannelse" er at give de studerende mulighed for at arbejde med forskellige æstetiske lærerprocesser og dermed opnår indsigt og færdigheder i at tilrettelægge, udføre og evaluere aktiviteter med forskellige målgrupper, samt får kendskab til de vigtigste videnskabs- og dannelsesstraditioner, deres grundlag og perspektiver.

Indhold: Værkstedsfag, friluftsliv, bevægelse, musik, drama, etik, videnskabsteori, metodelære, logik og argumentationsteori, det sociale læringsrum.

Undervisnings- og arbejdsformer: Modulet består af værksteds- og projektarbejde, forelæsninger, øvelser og vejledning.

Modul 6: Socialpædagogik og diakonalt arbejde. Metode og praksis 2

Målet med modulet "Socialpædagogik og diakonalt arbejde. Metode og praksis 2" er at give de studerende indsigt i religionspsykologiske og kommunikative sammenhænge i arbejdet med socialt udsatte, at styrke de studerendes pædagogiske og kommunikative kompetencer indenfor det psykiatriske og handicapområdet og afprøve metodiske færdigheder i et socialpædagogisk feltarbejde.

Indhold: Religions- og eksistenspsykologi, samtaleteknik, somatiske, psykiatriske og sociale diagnoser, medicin håndtering, handicap lære, metodelære.

Undervisnings- og arbejdsformer: Modulet består af holdundervisning, gruppeøvelser, projektarbejde og udarbejdelse af studieprodukter.

Modul 7-8: Den pædagogiske/diakonale institution

Målet med dette dobbeltmodul er at den studerende i sit praktikforløb arbejder med problemstillinger rettet mod organisatoriske aspekter af det pædagogiske arbejde, herunder særligt det tværprofessionelle samarbejde med fokus på egen profession.

Indhold: Det tværprofessionelle samarbejde, organisationskultur og -udvikling, magt og etik, institutionel omsorg og opdragelse.

Undervisnings- og arbejdsformer: Modulet består af praktik, vejledning, praktikrefleksioner og udarbejdelse af praktikopgave.

Modul 9: Udvikling af professionsfelt og det tværprofessionelle

Målet med modulet "Udvikling af professionsfelt og det tværprofessionelle" er at knytte an til praktikkens organisations- og ledelsesmæssige, samt tværprofessionelle udfordringer gennem teoretiske og kritiske refleksioner, analysere og vurdere historiske, sociale, politiske og økonomiske vilkår for det diakonale og socialpædagogiske arbejde og udvikle den studerendes evne til at analysere og tolke udsatte menneskers livssituationer med henblik på at iværksætte en hensigtsmæssig pædagogisk og diakonal indsats.

Indhold: Organisations- og ledelsesteori, samfundsteori, menneskesyn og diakoni, samspillet mellem civilsamfund, kirke og stat.

Undervisnings- og arbejdsformer: Modulet består primært af forelæsninger, holdundervisning, gruppearbejde og øvelser.

Modul 10: Valgfrit uddannelseselement

Målet med det valgfrie uddannelseselement er at fordybe sig i udvalgte faglige elementer, udvikler professionsrelevante færdigheder og arbejder med personlige og sociale kompetencer. De faglige elementer ligger indenfor eller går på tværs af uddannelsens kerneområder: socialpædagogik, diakoni og socialt arbejde, kulturdidaktik, sundhedspædagogik og samfundet og det tværprofessionelle.

Indhold: Specialisering.

Undervisnings- og arbejdsformer: Modulets undervisnings- og arbejdsformer vil variere afhængig af de konkrete valgudbud.

Modul 11-12: Den pædagogiske/diakonale profession

Målet med dette dobbeltmodul er at den studerende i sit praktikforløb erhverver sig indsigt i det pædagogiske arbejde og didaktiske overvejelser i forhold til en specifik brugergruppe ud fra en nærmere forståelse af den pædagogisk-diakonale profession, dens vidensformer, fagbegreber og videnskabelige grundlag.

Indhold: Professionsbegrebet, modernitet, pædagogisk videnskab.

Undervisnings- og arbejdsformer: Modulet består af praktik, vejledning, praktikrefleksioner og udarbejdelse af praktikopgave.

Modul 13: Diakoni og profession

Målet med dette modul er at knytte an til specialiseringspraktikken og dens fokus på professionsforståelsen i form af professionsfaglig teori og beskæftige sig med professionsrelevant udviklingsarbejde, herunder at arbejde med at inddrage aktuelle, eksistentielle og religiøse problemstillinger i det diakonale arbejde. Modulet har desuden til mål at afslutte de centrale kerneområder: socialpædagogik og diakoni og socialt arbejde med en afsluttende fagprøve.

Indhold: Diakoni, socialpædagogik, projektledelse og udviklingsarbejde, professionsteori.

Undervisnings- og arbejdsformer: Modulet består af forelæsninger, øvelser og udarbejdelse af studieprodukter.

Modul 14: Bachelorprojekt

Målet med uddannelseselementet "Bachelorprojekt" er at den studerende gennem selvstændigt arbejde demonstrerer særlig indsigt i et afgrænset centralt område eller problem af både teoretisk og praktisk karakter indenfor det pædagogisk-diakonale professionsområde, samt at den studerende demonstrerer færdigheder i at undersøge, afgrænse, beskrive, analysere, reflektere over og vurdere problemstillinger og udviklingsmuligheder, der vedrører professionsområdet med anvendelse af relevant teoretisk og praktisk indsigt.

Indhold: I bachelorprojektet behandles en selvvalgt problemstilling, der er relevant i forhold til professionsområdet.

Undervisnings- og arbejdsformer: Modulet består primært af selvstudium med vejledning og enkelte forelæsninger.

VI. Praktikuddannelsen

VI.I. Mål for praktikken

Målet med praktikken er at den studerende individuelt og i samarbejde med andre deltager i forskellige former for pædagogisk, socialt og diakonalt arbejde og gennem indsamling, bearbejdning og anvendelse af viden og erfaring tilegner sig forudsætninger for en kvalificeret løsning af pædagogiske, sociale, diakonale og ledelsesmæssige opgaver, samt bidrager til udviklingen af professionsfeltet.

Praktikuddannelsen bidrager til uddannelsens målsætning ved at tilvejebringe basis og ramme for professionsbaseret viden, forståelse og færdigheder som grundlag for professionel handling. Praktikuddannelsen og undervisningen på uddannelsesinstitutionen udgør to forskellige, gensidigt supplerende læringsrum, hvor vidensformer i samspil kan kvalificere den studerendes læring og videnskabelse. Udgangspunktet for den studerendes læring er deltagelse, systematisk erfaringsopsamling kobling af teori og praksis og refleksion.

Uddannelsens 3 praktikperioder tilrettelægges med en progression, der gradvist inddrager flere perspektiver på det pædagogiske og diakonale arbejdes kompleksitet, og som udvider de studerendes opmærksomhedsfelt og overblik i forhold til praksis og profession.

VI.II. Tilrettelæggelse

Praktikuddannelsen tilrettelægges som:

- en 1. års praktikuddannelse på 10 uger med et gennemsnitligt ugentligt timetal på 30 timer samt 7 timer til refleksion, logbog-skrivning og teoretiske studier. 1.praктик er en SU-baseret praktik. I praktikken indgår der 2 dage til studiedage på uddannelsesinstitutionen.
- en 2. års og 3. års praktikuddannelse, der er lønede praktikker, svarende til i alt 60 ECTS. Hver praktik har et omfang på 6 måneder med et gennemsnitligt ugentligt timetal på 32 timer pr. uge. I timetallet indgår 5 studiedage pr. praktik.

VI.III Godkendelse af læringsmål

Praktikken forberedes i forudgående praktikværksteder, hvor der også arbejdes med udarbejdelse af læringsmål for praktikken. Læringsmålene skal ved praktikstart godkendes af henholdsvis praktiklærer og praktikvejleder. Godkendelse af læringsmål kan enten ske i forbindelse med fysiske møder eller elektronisk/pr.telefon. Læringsmålene er grundlaget for evalueringen af praktikken.

VI.IV. Vejledning

Til hvert praktikforløb er der knyttet en praktislærer og en vejleder, som udpeges af praktikstedet. Som udgangspunkt skal den studerende have vejledning min. 1 time pr. uge ved praktikstedets vejleder. Derudover kan også praktislærer træde til som ekstra vejleder.

VI.V. Praktikopgave

I forbindelse med hvert praktikforløb er der afsat tid til at arbejde med en praktikopgave. Praktikopgaven godkendes af uddannelsesinstitutionen.

VI.VI. 2/3 samtaler

Der afholdes samtaler mellem praktikant, praktikvejleder og praktislærer ca. 2/3 ind i praktikforløbet med det formål at gøre status i forhold til opfyldelsen af læringsmål. I denne forbindelse kan praktikstedet ytre sine betænkeligheder vedrørende den studerendes mulighed for at opfylde læringsmålene. Hvis et praktikforløb vurderes betænkeligt udarbejdes en handlingsplan for den resterende del af praktikken.

VI.VII. Praktikgodkendelse

Praktikken godkendes på baggrund af de opstillede læringsmål. Praktikstedet kan indstille til godkendelse/ikke-godkendelse, men det er uddannelsesstedet der træffer den endelige afgørelse. Et praktikforløb er godkendt, hvis både selve praktikken er godkendt og praktikopgaven er afleveret og godkendt.

De konkrete retningslinjer for praktikken, herunder også en beskrivelse af retskraverne, er nedfældet i en praktikhåndbog, som udleveres og gennemgås med de studerende i praktikforberedelsen.

VII. Det sociale læringsrum

Uddannelsen i diakoni og socialpædagogik har som et vigtigt mål at udfordre hver studerende i forskellige læringssituationer og læringsmiljøer så tæt på professionen som muligt. Grundidéen er, at de studerendes læring skal understøttes af de blivende og skiftende fællesskaber, som de er en del af. I "Bekendtgørelsen om uddannelsen til professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik" får dette udtryk i bl.a. følgende kompetencemål:

"Den studerende kan udføre professionsrelevante praktiske arbejdsopgaver, begå sig i skiftende fællesskaber og bidrage til udviklingen af fælles læringssituationer og – miljøer."

"Den studerende kan arbejde med personlige og sociale kompetencer både i forhold til sig selv og i forhold til det professionelle arbejde med brugere."

"Den studerende kan indgå i og varetage ledelsesopgaver i forhold til såvel frivillige som professionelle i det socialpædagogiske og diakonale professionsfelt, herunder påtage sig projekt- og teamledelse og tilrettelægge organisatoriske strategier."

Det sociale læringsrum er en gennemgående indholdsdel i kerneområderne "Diakoni og socialt arbejde", "Socialpædagogik", "Samfundet og det tværprofessionelle" og "Kulturdidaktik" med det dobbelte mål: (1) at udfordre den studerende i professionsrelevante læringssituationer og (2) at arbejde med inddragelse og ledelse af frivillige.

(1) Det sociale læringsrum indgår som en integreret del af uddannelsen i form af professionsrelaterede arbejdsopgaver og udviklingen af personlige og sociale kompetencer i en praksisnær kontekst. Den studerende introduceres til, udfører og evaluerer/reflekterer over praktiske arbejdsopgaver, både i det daglige uddannelsesmiljø og i forbindelse med projektarbejde. I arbejdet med diakonale og pædagogiske professionsfelt i både teori og praksis udfordres den studerende til at forholde sig til de personlige, sociale, kulturelle og praktiske kompetencer, som er nødvendige for at få omsorgsarbejdet til at lykkes. Kulturprojektet (modul 5) er eksplicit udformet som et laboratorium for det sociale læringsrum, hvor ovennævnte kompetencer afprøves i praksis og efterfølgende refleksion. Det sociale læringsrum knytter til Diakonhøjskolen højskoletradition, hvor et fælles bo- og kostskolemiljø, udvalgsarbejde og kreative værksteder har været en uundværlig bestanddel af uddannelsen.

(2) De studerende kommer igennem uddannelsen til at arbejde med inddragelse og ledelse af frivillige. Ledelse af frivillige er helt afgørende indenfor det diakonale professionsfelt og kommer også i stigende grad til at være en del af det pædagogiske arbejde i kommunalt regi. Det er især i uddannelsens projektmoduler (modul 5 og 6) og i modulerne "Udvikling af professionsfeltet og det tværprofessionelle" og "Diakoni og profession (modul 9 og 13) samt i forbindelse med 1.semesters besøgstjeneste, at der arbejdes med projekt- og teamledelse i forhold til frivillige. Ledelse af fri-

villige forudsætter at der er fuld opmærksom på samarbejdet sociale læringsrum. Således er der en tydelig sammenhæng mellem uddannelsens fokus på det social læringsrum i øvrigt (se pkt.1) og frivillighedsledelse.

Betydningen af det sociale læringsrum for uddannelsen og professionen indebærer, at de studerende har pligt til at være en del af de aktiviteter, der understøtter det sociale læringsrum. Sådanne aktiviteter er f.eks. varetagelse af praktiske opgaver (bl.a. rengøring, opvask, forberedelse til arrangementer), deltagelse i projektsamarbejde, deltagelse i udvalgsarbejde mm. Den studerendes deltagelse registreres og evalueres, dels i forbindelse med de moduler, aktiviteten indgår i, dels i forbindelse med semesterevalueringen. Manglende opfyldelse af krav til deltagelse i "det sociale læringsrum" kan betyde manglende godkendelse af det enkelte semester. Det er uddannelsesleder og/eller forstander, der beslutter godkendelse/ikke-godkendelse. Forud for en ikke-godkendelse skal den studerende have 2 påmindelser. (Se også reglerne om deltagelsespligt.)

VIII. Internationalisering

Internationalisering af uddannelsen ligger hovedsageligt i muligheden for udlandspraktikker og i udviklingen af et internationalt fagligt netværk.

VIII.I. Mulighed for udlandsstudier/-praktik

Uddannelsens 2. eller 3. praktik giver mulighed for at blive gennemført i udlandet.

VIA UC og Diakonhøjskolen har stor erfaring med udlandspraktikker og har opbygget et netværk af velegnede og velafprøvede praktiksteder. Det er ligeledes muligt at tage enkelte uddannelseselementer i udlandet. Det kan handle om et eller flere af de diakonale elementer, idet diakoni på professionsbachelorniveau både findes i de skandinaviske lande og i Tyskland.

VIII.II. Internationale netværk

Den danske uddannelse til socialdiakon er del af en århundrede gammel europæisk uddannelses- og professionstradition. Uddannelsen på Diakonhøjskolen har taget sit udgangspunkt og udviklet sig i denne tradition med skiftende kontakt til de udenlandske uddannelsesinstitutioner. Som led i et europæisk netværkssamarbejde – Eurodiaconia – er der tæt kontakt til centrale diakonale uddannelsessteder i Norge, Finland og Tyskland og en række andre central- og østeuropæiske lande. Samarbejdet udmønter sig i forsknings- og udviklingssamarbejde og udveksling af undervisere og bidrager derigennem til uddannelsens faglige udvikling og internationale positionering.

IX. Studievejledning

Der er knyttet en studievejleder til hver årgang. Studievejlederen er den primære kontaktperson. Studerende har mulighed for individuel vejledning. Spørgsmål af mere principiel karakter og spørgsmål der vedrører studievejlederens rolle rettes direkte til uddannelseslederen.

Målet med studievejledningen er:

- at den studerende er velinformeret og bevidst om uddannelsen, studieforløbet, valgmuligheder, studiefaciliteter og –vilkår
- at forebygge frafald og afhjælpe studiehæmmende forhold
- at skabe øget bevidsthed om egen læringsstil og grundlag for udvikling af studiekompetencen hos den enkelte studerende og udvikle ansvar for og overblik over egen læring og læreproces
- at skabe koordination mellem uddannelsesforløbets enkelte dele, samt at skærpe den studerendes opmærksomhed overfor mål, krav og forventninger

X. Deltagelsespligt og indstilling til eksamen

For at få godkendt uddannelsen skal den studerende overholde deltagelsespligten. Opfyldelsen af deltagelsespligten er forudsætning for at kunne blive indstillet til modulprøve eller på anden vis kunne få godkendt modulet.

For første studieårs vedkommende består deltagelsespligten i mødepligt. Mødepligt dokumenteres ved afkrydsningslister. Manglende opfyldelse af mødepligten kan resultere i at den studerende ikke kan indstilles til førsteårsprøven. Den studerende skal have to advarsler før der kan træffes afgørelse om, at den studerende ikke kan gå op til modulprøve/ikke kan få godkendt modulet. Mødepligten omfatter alle studieforløb, herunder undervisning, projektarbejde, tema- og højskoledage, vejledningstimer, det sociale læringsrum.

I øvrigt består deltagelsespligten af følgende elementer:

- (1) de studerendes fremmøde til uddannelsesrelaterede aktiviteter, herunder det sociale læringsrum (se ovenfor)
- (2) rettidig aflevering af opgaver/studieprodukter
- (3) aktiv medvirken i uddannelsens forskellige studieforløb.

En studerende betragtes som studieaktiv (pkt.3), hvis den studerende gennem faglig dialog, faglige præsentationer eller opgaver bidrager til et modulforløb.

Registrering af den studerendes deltagelsespligt foretages af underviseren og afleveres til uddannelsesleder umiddelbart efter afslutningen af et studieforløb. Hvis en studerende vurderes til ikke at opfylde sin deltagelsespligt, fremsender uddannelses-

leder en skriftlig påmindelse til den studerende med kopi til studievejlederen, der medinddrager påmindelsen om tilsidesættelse af deltagelsespligten i den individuelle studievejledning. Konstaterer uddannelsesstedet fortsat tilsidesættelse af deltagelsespligten, vil den studerende enten blive pålagt at udarbejde en erstatningsopgave, blive pålagt at gå et semester om eller ved fortsat forsømmelse og efter advarsel udskrevet af uddannelsen. Beslutning om tilvejebringelse af erstatningsopgave eller påbud om omgang af et semester eller et studieforløb træffes af uddannelsesleder og forstander efter samråd med den studerendes studievejleder og de berørte undervisere.

Den studerende indstilles til eksamen eller modulprøve, såfremt den studerende har overholdt deltagelsespligten. Hvis manglende opfyldelse af deltagelsespligten resulterer i en vurdering af, at semestret skal gås om, kan den studerende heller ikke indstilles til eksamen eller modulprøve.

XI. Prøve- og eksamensbestemmelser

Prøver og prøveformer tilrettelægges efter bestemmelserne i:

- bekendtgørelse nr.636 af 29.juni 2009 om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser
- bekendtgørelse nr.1016 af 24.august 2010 om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser
- bekendtgørelse nr.262 af 20.marts 2007 om karakterskala og anden bedømmelse

Prøveformerne skal samlet set tilgodese uddannelsens formål og ligge i forlængelse af de undervisnings- og studieformer, som den studerende møder i uddannelsen. Prøveformerne skal tillige sikre, at der kan foretages en individuel bedømmelse af eksaminanden.

Uddannelsen vil benytte sig af varierende prøveformer, som fastlagt i ECTS oversigt (kap.3 denne studieordning):

- eksamen med ekstern censur
- skriftlige og mundtlige modulprøver eller en kombination heraf
- studieprodukter

Aflevering af studieprodukter kan træde i stedet for og supplere modulprøver og eksaminer.

Hver studerende har 3 forsøg. Hvis 3. forsøg også vurderes om ikke-godkendt bringes uddannelsesforløbet til ophør. Der kan dog ansøges om dispensation herfra.

Klageadgang

Klager over gennemførelse og bedømmelse af afsluttende eksaminer og modulprøver, samt over skolens beslutning om tvungen orlov eller udtræden af diakonuddannelsen behandles på grundlag af følgende retningslinjer:

1. Klager vedrørende eksaminer med ekstern censur indgives til uddannelsens Censorformandskab. Censorformandskabet har 3 uger til at behandle klagen. Censorformandskabets afgørelse kan ikke ankes.
2. Klager vedrørende modulprøver og afgørelser vedr. godkendelse af studieprodukter stiles til uddannelsesleder. Uddannelsesleder behandler klagen i samråd med forstander, faglærer og den studerende. Uddannelsesleder har 3 uger til at behandle klagen. Afgørelsen kan ankes til Censorformandskabet.
3. Klager vedr. ikke-godkendt praktikforløb behandles efter de i Praktikvejledningen givne regler. Disse klager kan ikke ankes til Censorformandskabet.

XI.I. Merit

Ansøgere eller studerende, der er optaget på uddannelsen, kan skriftligt ansøge uddannelsesleder om at gennemførte og beståede uddannelseselementer fra en dansk eller udenlandsk videregående uddannelse træder i stedet for uddannelseselementer i uddannelsen til professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik. Uddannelsesinstitutionen kan tilrettelægge et særligt studieforløb eller fritage en studerende for dele af studieaktiviteterne, såfremt den studerende kan dokumenterertilsvarende kvalifikationer et andet sted. Meritvurdering skal ske senest 6 måneder ind i uddannelsesforløbet.

XI.II. Overflytning

Studerende kan søge overflytning til en anden pædagoguddannelse. Overflytning til en anden pædagoguddannelse kan tidligst finde sted efter 1. studieår og forudsætter at 1. årsprøven er bestået. Overflytning forudsætter, at der er en ledig plads på den søgte pædagoguddannelse, og at det modtagende uddannelsessted bekræfter overflytningen.

XI.III. Orlov

Studerende kan ansøge om orlov fra studiet. Ansøgningen indgives skriftligt begrundet og stiles til uddannelsesleder. Orlov kan normalt først bevilges efter gennemførelse af første studieår, med mindre orlovsansøgningen er begrundet i barsel, adoption, sygdom eller indkaldelse til værnepligtstjeneste. Studerende har ikke ret til at tage orlov på noget tidspunkt i uddannelsen og kan således ikke afbryde uddannelsen i praktik eller uddannelsesforløb på uddannelsesstedet uden først at have søgt om og fået bevilget orlov. Der kan ikke gives orlov med henblik på at påbegynde en anden uddannelse. Ansøgning om orlov skal for at kunne imødekommes være indgivet skriftligt og i god tid før starten af et nyt semester. Orlov gives normalt for et semester ad gangen og normalt højst for to sammenhængende semestre. Uddannelsesleder kan i særlige tilfælde bevilge orlov for en periode, der strækker sig ud over to semestre.

Tilbagevenden fra orlov sker normalt ved starten af et nyt semester.

XI.IV. Ophør

Studieophør skal altid drøftes med uddannelsesleder og forstander. Det er uddannelseslederen, der bekræfter studieophør over for den studerende. Studievejlederen undersøger og vejleder den studerende om muligheder for orlov og genoptagelse af studiet, før studieophør meddeles.

Såfremt en studerende ønsker studieophør, skal dette meddeles skriftligt til uddannelsesleder.

XII.V. Dispensation

Uddannelseslederen kan dispensere fra studieordningens bestemmelser, når der foreligger usædvanlige og særlige omstændigheder. Anmodning om dispensation skal begrundes og indsendes skriftligt.

XII. Bilag

XII.I. Bekendtgørelse om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser

BEK nr 636 af 29/06/2009 Gældende

Offentliggørelsesdato: 30-06-2009
Undervisningsministeriet

Oversigt (indholdsfortegnelse)

- [Kapitel 1](#) Uddannelsernes formål og videngrundlag
- [Kapitel 2](#) Erhvervsakademiuddannelserne
- [Kapitel 3](#) Professionsbacheloruddannelserne
- [Kapitel 4](#) Lærerkvalifikationer
- [Kapitel 5](#) Prøver og eksamen
- [Kapitel 6](#) Andre regler
- [Kapitel 7](#) Ikrafttræden

Den fulde tekst

Bekendtgørelse om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser

I medfør af § 9, stk. 2, § 22, stk. 1, nr. 1 og 3-6, § 22, stk. 2, og § 30 i lov nr. 207 af 31. marts 2008 om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser fastsættes:

Kapitel 1

Uddannelsernes formål og videngrundlag

§ 1. En erhvervsakademiuddannelse og en professionsbacheloruddannelse skal opfylde formålene efter kapitel 1 i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser samt de forudsætninger, hvorunder uddannelsen er akkrediteret og godkendt.

Stk. 2. I bekendtgørelsen for den enkelte uddannelse (uddannelsesbekendtgørelsen) fastsættes uddannelsens formål, mål for læringsudbytte, varighed og struktur mv.

Stk. 3. Bekendtgørelsen gælder ikke for uddannelser, der er reguleret ved lov om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen, lov om uddannelsen til professionsbachelor som pædagog eller bekendtgørelse om diplomingeniøruddannelsen.

§ 2. En erhvervsakademiuddannelse skal sikre den uddannede viden, færdigheder og kompetencer på erhvervsakademiveau, som beskrevet i Kvalifikationsrammen for videregående uddannelse, jf. bekendtgørelse om akkreditering og godkendelse af erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser mv.

Stk. 2. En professionsbacheloruddannelse skal sikre den uddannede viden, færdigheder og kompetencer på bachelorniveau, som beskrevet i Kvalifikationsrammen for videregående uddannelse, jf. bekendtgørelse om akkreditering og godkendelse af erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser mv.

Stk. 3. En professionsbacheloruddannelse, der er tilrettelagt som en selvstændig overbygningsuddannelse, skal gennem udbygning af og fordybelse i forhold til den eller de erhvervsakademiuddannelser, overbygningsuddannelsen bygger på, sikre den uddannede viden, færdigheder og kompetencer på bachelorniveau, jf. stk. 2.

§ 3. Uddannelsernes videngrundlag er erhvervs- og professionsbaseret samt udviklingsbaseret.

Stk. 2. Erhvervs- og professionsbaseret indebærer, at uddannelsen er baseret på ny viden om centrale tendenser inden for det erhverv eller den profession, som uddannelsen retter sig mod.

Stk. 3. Udviklingsbaseret indebærer, at uddannelsen er baseret på ny viden fra forsøgs- og udviklingsarbejde, som er relevant for det erhverv eller den profession, som uddannelsen retter sig mod. Udviklingsbaseret indebærer desuden, at uddannelsen er baseret på ny viden fra forskningsfelter, der er relevante for de kerneområder, der er konstituerende for uddannelsens formål og erhvervsigte.

§ 4. Uddannelserne er selvstændigt afrundede forløb, der omfatter både teori og praktik. Praktikken skal i samspil med uddannelsens teoretiske dele styrke den studerendes læring og bidrage til opfyldelsen af uddannelsens mål for læringsudbytte.

Stk. 2. I praktikken arbejder den studerende med fagligt relevante problemstillinger og opnår kendskab til relevante erhvervsfunktioner. Uddannelsesinstitutionen skal sikre, at der er en klar sammenhæng mellem den teoretiske undervisning og praktikken med udgangspunkt i den studerendes mål for praktikken.

Stk. 3. Den studerende er under praktikken knyttet til en eller flere private eller offentlige virksomheder. Praktikken er ulønnet, medmindre andet fremgår af uddannelsesbekendtgørelsen.

Stk. 4. Institutionen sikrer, at der til stadighed tilvejebringes det nødvendige antal praktikaftaler med private og/eller offentlige virksomheder. For uddannelserne til sygeplejerske, jordemoder, radiograf, fysioterapeut, ergoterapeut og pædagog gælder praktikpladsreglerne i § 26, stk. 1, i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser.

§ 5. Den studerende har pligt til at deltage i uddannelsesforløbet efter regler fastsat i studieordningen, herunder regler om eventuel mødepligt til dele af uddannelsen.

Stk. 2. Uddannelser, der har en normeret varighed på op til 120 ECTS-point, skal senest være afsluttet inden for et antal år, der svarer til det dobbelte af den normerede uddannelsesetid. Øvrige uddannelser skal senest være afsluttet inden for et antal år, der svarer til normeret uddannelsesetid plus 2 år. Institutionen kan dispensere fra seneste afslutningstidspunkt, når det er begrundet i usædvanlige forhold.

§ 6. Uddannelsen skal være tilrettelagt, så den studerende inden for den normerede studietid har mulighed for at gennemføre dele af uddannelsen i udlandet.

§ 7. I erhvervsakademiuddannelserne indgår undervisning i erhvervets og fagområdets praksis og central anvendt teori og metode samt, i det omfang det er relevant, undervisning i miljømæssige problemstillinger, samspillet mellem forskellige kulturformer samt entreprenørskab. Der skal indgå undervisningsformer, der kan udvikle den studerendes selvstændighed, samarbejdsevne og evne til at skabe fornyelse.

Stk. 2. I professionsbacheloruddannelserne indgår undervisning i professionens og fagområdets praksis og anvendt teori og metode samt, i det omfang det er relevant, undervisning i miljømæssige problemstillinger, samspillet mellem forskellige kulturformer samt entreprenørskab. Der skal indgå undervisningsformer, der fremmer den studerendes evne til at reflektere over professionens praksis og anvendelse af teori og metode, samt undervisningsformer, der kan udvikle den studerendes selvstændighed, samarbejdsevne og evne til at skabe fornyelse.

§ 8. En erhvervsakademiuddannelse giver den uddannede ret til at anvende den titel, der fremgår af uddannelsesbekendtgørelsen, efterfulgt af AK. På engelsk er den uddannedes titel AP Graduate in, efterfulgt af den engelsksprogede betegnelse, der fremgår af uddannelsesbekendtgørelsen.

Stk. 2. En professionsbacheloruddannelse giver den uddannede ret til at anvende titlen professionsbachelor efterfulgt af den betegnelse for professionen, der fremgår af uddannelsesbekendtgørelsen. På engelsk betegnes uddannelsen Bachelor of, efterfulgt af den engelsksprogede professionsbetegnelse, der fremgår af uddannelsesbekendtgørelsen.

Kapitel 2

Erhvervsakademiuddannelserne

Varighed og struktur

§ 9. En erhvervsakademiuddannelse er normeret til 90, 120 eller 150 point i European Credit Transfer System (ECTS-point) som heltidsuddannelse, inklusive praktikken, der er normeret til mindst 15 ECTS-point. 60 ECTS-point svarer til en fuldtidsstuderendes arbejde i 1 år.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan godkende, at en erhvervsakademiuddannelse normeres til mellem 90 og 150 ECTS-point i særlige tilfælde, hvor dette specifikt kan begrundes i uddannelsens erhvervs sigte og ikke vurderes at være til ulempe for optaget på beslægtede uddannelser på samme eller højere niveau.

§ 10. En erhvervsakademiuddannelse består af:

1) Obligatoriske uddannelseselementer samt mindst 15 ECTS-point praktik inden for de kerneområder, der er konstituerende for uddannelsens formål og erhvervs sigte, herunder kerneområder der konstituerer bundne studieretninger, jf. stk. 2. De obligatoriske uddannelseselementer og praktikken skal tilsammen omfatte mindst 75 ECTS-point, jf. dog stk. 3.

2) Valgfri uddannelseselementer, der skal give den studerende mulighed for at kvalificere studie- og erhvervs kompetencen gennem toning og perspektivering inden for områder, der bredt relaterer sig til uddannelsens kerneområder, herunder kerneområder der konstituerer bundne studieretninger. De valgfri uddannelseselementer må højst omfatte 30 ECTS-point, jf. dog stk. 3.

3) Afsluttende eksamensprojekt på 10 eller 15 ECTS-point, der skal dokumentere den studerendes forståelse af praksis og central anvendt teori og metode i relation til en praksisnær problemstilling, der tager udgangspunkt i en konkret opgave inden for uddannelsens område. Problemstillingen, der skal være central for uddannelsen og erhvervet, formuleres af den studerende, eventuelt i samarbejde med en privat eller offentlig virksomhed. Institutionen godkender problemstillingen.

Stk. 2. Ved et uddannelseselement forstås en uddannelsesdel med egne læringsmål. Et uddannelseselement skal omfatte mindst 5 ECTS-point. Ved en bunden studieretning forstås en række indbyrdes forbundne uddannelseselementer, der er obligatoriske for den studerende, der har valgt den pågældende studieretning. For den enkelte bundne studieretning fastsættes mål for læringsudbytte som en integreret del af uddannelsens samlede mål for læringsudbytte i uddannelsesbekendtgørelsen.

Stk. 3. I uddannelser, der er tilrettelagt med flere bundne studieretninger, hvoraf den studerende skal vælge én, skal de obligatoriske uddannelseselementer og praktikken tilsammen omfatte mindst 90 ECTS-point og de valgfri uddannelseselementer højst 15 ECTS-point. Af de obligatoriske uddannelseselementer skal mindst 30 ECTS-point være fælles for alle studerende.

Kapitel 3
Professionsbacheloruddannelserne
Varighed og struktur

§ 11. En professionsbacheloruddannelse er normeret til 180, 210 eller 240 ECTS-point som heltidsuddannelse, inklusive praktikken, der er normeret til mindst 30 ECTS-point, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 2. En professionsbacheloruddannelse, der er tilrettelagt som selvstændig overbygningsuddannelse til en eller flere erhvervsakademiuddannelser, er normeret til 90, 120 eller 150 ECTS-point som heltidsuddannelse, inklusive praktikken, der er normeret til mindst 15 ECTS-point, jf. dog stk. 3. En selvstændig overbygningsuddannelse skal sammen med den eller de erhvervsakademiuddannelser, der bygges på, omfatte fra 180 til almindeligvis 240 ECTS-point.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan godkende, at en professionsbacheloruddannelse normeres til mellem 180 og 240 ECTS-point, samt at en professionsbacheloruddannelse, der er tilrettelagt som selvstændig overbygningsuddannelse, normeres til mellem 90 og 150 ECTS-point i særlige tilfælde, hvor dette specifikt kan begrundes i uddannelsens erhvervssigte og ikke vurderes at være til ulempe for optaget på beslægtede uddannelser på samme eller højere niveau.

§ 12. En professionsbacheloruddannelse består af, jf. dog § 13:

1) Obligatoriske uddannelseselementer samt mindst 30 ECTS-point praktik inden for de kerneområder, der er konstituerende for uddannelsens formål og erhvervssigte, herunder kerneområder der konstituerer bundne studieretninger, jf. stk. 2. De obligatoriske uddannelseselementer og praktikken skal tilsammen omfatte mindst 120 ECTS-point, jf. dog stk. 3.

2) Valgfri uddannelseselementer, der skal give den studerende mulighed for at kvalificere studie- og erhvervskompetencen gennem toning og perspektivering inden for områder, der bredt relaterer sig til uddannelsens kerneområder, herunder kerneområder der konstituerer bundne studieretninger. De valgfri uddannelseselementer må højst omfatte 60 ECTS-point, jf. dog stk. 3.

3) Bachelorprojekt på 10, 15 eller 20 ECTS-point, der skal dokumentere den studerendes forståelse af og evne til at reflektere over professionens praksis og anvendelse af teori og metode i relation til en praksisnær problemstilling. Problemstillingen, der skal være central for uddannelsen og professionen, formuleres af den studerende, eventuelt i samarbejde med en privat eller offentlig virksomhed. Institutionen godkender problemstillingen.

Stk. 2. Ved et uddannelseselement forstås en uddannelsesdel med egne læringsmål. Et uddannelseselement skal omfatte mindst 5 ECTS-point. Ved en bunden studieretning forstås en række indbyrdes forbundne uddannelseselementer, der er obligatoriske for den studerende, der har valgt den pågældende studieretning. For den enkelte bundne studieretning fastsættes mål for læringsudbytte som en integreret del af uddannelsens samlede mål for læringsudbytte i uddannelsesbekendtgørelsen.

Stk. 3. I uddannelser, der er tilrettelagt med flere bundne studieretninger, hvoraf den studerende skal vælge én, skal de obligatoriske uddannelseselementer og praktikken tilsammen omfatte mindst 150 ECTS-point, og de valgfri uddannelseselementer højst 30 ECTS-point. Af de obligatoriske uddannelseselementer skal mindst 60 ECTS-point være fælles for alle studerende.

§ 13. En professionsbacheloruddannelse tilrettelagt som selvstændig overbygningsuddannelse består af:

1) Obligatoriske uddannelseselementer samt mindst 15 ECTS-point praktik inden for de kerneområder, der er konstituerende for uddannelsens formål og erhvervssigte, herunder kerneområder der konstituerer bundne studieretninger. De obligatoriske uddannelseselementer og praktikken skal tilsammen omfatte mindst 60 ECTS-point.

2) Bachelorprojekt på 10, 15 eller 20 ECTS-point, der skal dokumentere den studerendes forståelse af og evne til at reflektere over professionens praksis og anvendelse af teori og metode i relation til en praksisnær problemstilling. Problemstillingen, der skal være central for uddannelsen og professionen, formuleres af den studerende, eventuelt i samarbejde med en privat eller offentlig virksomhed. Institutionen godkender problemstillingen.

Stk. 2. Institutionen kan udbyde valgfri uddannelseselementer, der giver den studerende mulighed for at kvalificere studie- og erhvervskompetencen gennem toning og perspektivering inden for områder, der bredt relaterer sig til uddannelsens kerneområder. De valgfri uddannelseselementer må højst omfatte 15 ECTS-point.

Kapitel 4
Lærerkvalifikationer

§ 14. Underviserne ved en institutions udbud af en erhvervsakademiuddannelse eller en professionsbacheloruddannelse skal samlet set have et kvalifikationsniveau, der er højere end afgangsniveauet for uddannelsen. Ved kvalifikationsniveau forstås ud over pædagogisk kompetence dokumenteret teoretisk, faglig samt erhvervs- og/eller professionsmæssig kompetence.

Kapitel 5
Prøver og eksamen

§ 15. For prøver og eksamen gælder reglerne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser (eksamensbekendtgørelsen) og bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse (karakterskalabekendtgørelsen).

§ 16. En erhvervsakademiuddannelse skal indeholde de eksterne prøver, der er nødvendige i henhold til eksamensbekendtgørelsens § 30. Uddannelsen kan herudover indeholde interne prøver. Uddannelsen skal mindst indeholde følgende 3 prøver:

- 1) 1 intern eller ekstern prøve, der ligger inden udgangen af 2. semester, og som skal dokumentere, at den studerende har opnået de læringsmål, der er fastsat for 1. studieår.
- 2) 1 intern eller ekstern prøve, der ligger efter den studerendes gennemførelse af uddannelsens samlede praktik, og som skal dokumentere, at den studerende har opnået de læringsmål, der er fastsat for praktikken.
- 3) 1 ekstern prøve i det afsluttende eksamensprojekt, som sammen med prøven efter praktikken og uddannelsens øvrige prøver skal dokumentere, at uddannelsens mål for læringsudbytte er opnået.

Stk. 2. Prøven i det afsluttende eksamensprojekt består af et projekt og en mundtlig del. Der gives én samlet karakter.

§ 17. En professionsbacheloruddannelse skal indeholde de eksterne prøver, der er nødvendige i henhold til eksamensbekendtgørelsens § 30. Uddannelsen kan herudover indeholde interne prøver. Uddannelsen skal mindst indeholde følgende 3 prøver, jf. dog stk. 2:

- 1) 1 intern eller ekstern prøve, der ligger inden udgangen af 2. semester, og som skal dokumentere, at den studerende har opnået de læringsmål, der er fastsat for 1. studieår.
- 2) 1 intern eller ekstern prøve, der ligger efter den studerendes gennemførelse af uddannelsens samlede praktik, jf. dog stk. 3, og som skal dokumentere, at den studerende har opnået de læringsmål, der er fastsat for praktikken.
- 3) 1 ekstern prøve i bachelorprojektet, som sammen med prøven efter praktikken og uddannelsens øvrige prøver skal dokumentere, at uddannelsens mål for læringsudbytte er opnået.

Stk. 2. Prøven i stk. 1, nr. 1, indgår ikke i professionsbacheloruddannelser, der er tilrettelagt som selvstændig overbygningsuddannelse.

Stk. 3. For studerende, der på baggrund af en gennemført erhvervsakademiuddannelse får adgang til dele af en professionsbacheloruddannelse, der er tilrettelagt som overbygning, omfatter prøven i stk. 1, nr. 2, alene den del af praktikken, der indgår i uddannelsens overbygningsdel.

Stk. 4. Prøven i bachelorprojektet består af et projekt og en mundtlig del. Der gives én samlet karakter.

Kapitel 6

Andre regler

§ 18. Institutionen fastsætter inden for rammerne af denne bekendtgørelse samt uddannelsesbekendtgørelsen nærmere regler om uddannelsen i en studieordning.

Stk. 2. Studieordningen omfatter en fællesdel, der udarbejdes i fællesskab af de institutioner, der er godkendt til at udbyde uddannelsen, og en institutionsdel, der kan udarbejdes i fællesskab af flere institutioner, der er godkendt til at udbyde uddannelsen. Studieordningens fællesdel, der finder anvendelse for alle godkendte udbud af uddannelsen, indeholder beskrivelse af:

- 1) Kerneområder, jf. § 10, stk. 1, nr. 1, § 12, stk. 1, nr. 1, og § 13, stk. 1, nr. 1, herunder
  - a) indhold,
  - b) ECTS-omfang og
  - c) læringsmål.
- 2) Obligatoriske uddannelseselementer, jf. § 10, stk. 1, nr. 1, § 12, stk. 1, nr. 1, og § 13, stk. 1, nr. 1, herunder
  - a) indhold,
  - b) ECTS-omfang,
  - c) læringsmål og
  - d) tidsmæssig placering i uddannelsesforløbet.
- 3) Praktik, jf. § 10, stk. 1, nr. 1, § 12, stk. 1, nr. 1, og § 13, stk. 1, nr. 1, herunder
  - a) ECTS-omfang,
  - b) læringsmål og
  - c) tidsmæssig placering i uddannelsesforløbet.
- 4) Angivelse af, hvilke prøver der er fælles for alle godkendte udbud af uddannelsen, jf. Kapitel 5.
- 5) Krav til det afsluttende eksamensprojekt henholdsvis bachelorprojektet samt eventuelle andre skriftlige opgaver og projekter, der er fælles for alle godkendte udbud af uddannelsen.
- 6) Regler om merit, jf. § 19, herunder angivelse af eventuelle merit aftaler, for så vidt angår uddannelseselementer, der er omfattet af studieordningens fællesdel.

Stk. 3. Institutionsdelen skal indeholde:

- 1) Beskrivelse af valgfri uddannelseselementer, jf. § 10, stk. 1, nr. 2, § 12, stk. 1, nr. 2, og § 13, stk. 2, herunder
  - a) indhold,
  - b) ECTS-omfang,
  - c) læringsmål og
  - d) tidsmæssig placering i uddannelsesforløbet.
- 2) Regler for praktikken gennemførelse, herunder krav og forventninger til de involverede parter.
- 3) Angivelse af, hvilke prøver der i øvrigt indgår i uddannelsen, jf. stk. 2, nr. 4.
- 4) Angivelse af, hvilke dele af uddannelsen den studerende har mulighed for at gennemføre i udlandet, jf. § 6, samt regler, der knytter sig hertil, herunder regler om forhåndsmerit.
- 5) Krav til skriftlige opgaver og projekter, der knytter sig til uddannelsens valgfri uddannelseselementer.
- 6) Angivelse af anvendte undervisnings- og arbejdsformer.
- 7) Retningslinjer for eventuel differentieret undervisning inden for uddannelsesforløbet.
- 8) Regler om merit, jf. § 19, herunder angivelse af eventuelle merit aftaler for så vidt angår uddannelseselementer, der alene indgår i studieordningens institutionsdel.
- 9) Regler om den studerendes pligt til at deltage i uddannelsesforløbet, jf. § 5.
- 10) Eventuelle krav om læsning af tekster på fremmedsprog og angivelse af, hvilket kendskab til fremmedsprog det forudsætter.
- 11) Overgangsordninger.

12) Oplysninger om eventuelle aftaler med udenlandske institutioner om parallelforløb, herunder oplysninger om efter hvilke objektive kriterier studerende udvælges til parallelforløb.

Stk. 4. Ud over regler fastsat i medfør af denne bekendtgørelse skal studieordningen indeholde regler fastsat i medfør af eksamensbekendtgørelsen og bekendtgørelse om adgang, indskrivning, orlov mv. ved visse videregående uddannelser (Undervisningsministeriets adgangsbekendtgørelse). Regler fastsat i medfør af eksamensbekendtgørelsen og Undervisningsministeriets adgangsbekendtgørelse skal indgå i studieordningens fællesdel i det omfang, de vedrører uddannelsens obligatoriske dele, jf. stk. 2.

Stk. 5. Det skal af studieordningen fremgå, at institutionen, når det findes begrundet i usædvanlige forhold, kan dispensere fra reglerne i studieordningens fællesdel og institutionsdel. Institutionerne samarbejder om en ensartet dispensationspraksis.

Stk. 6. Inden en studieordning fastsættes og ved væsentlige ændringer heraf, inddrager institutionen/institutionerne afgangere og studerende. Derudover indhentes en udtalelse fra censorformandskabet, jf. eksamensbekendtgørelsen.

Stk. 7. Studieordningen og væsentlige ændringer heraf træder i kraft ved et studieårs begyndelse. Ved udstedelse af ny studieordning og ved væsentlige ændringer heraf fastsættes overgangsregler i studieordningen.

Stk. 8. Gældende studieordning skal være tilgængelig på institutionens hjemmeside.

§ 19. Beståede uddannelseselementer ækvivalerer de tilsvarende uddannelseselementer ved andre institutioner, der udbyder uddannelsen.

Stk. 2. Institutionen kan i hvert enkelt tilfælde eller ved regler i studieordningen godkende, at der gives merit for gennemførte uddannelseselementer fra en anden dansk eller udenlandsk videregående uddannelse. Afgørelsen træffes på grundlag af en faglig vurdering af ækvivalensen mellem de berørte uddannelsesdele.

Stk. 3. Ved godkendelse efter stk. 3 anses uddannelseselementet for gennemført, hvis det er bestået efter reglerne om den pågældende uddannelse.

§ 20. Institutionens afgørelser i henhold til denne bekendtgørelse kan indbringes for Undervisningsministeriet, når klagen vedrører retlige spørgsmål. Klagen indgives til institutionen, der afgiver en udtalelse, som klageren skal have lejlighed til at kommentere inden for en frist af 1 uge. Institutionen sender klagen til ministeriet vedlagt udtalelsen og klagerens eventuelle kommentarer hertil.

Stk. 2. Frist for at indgive klage efter stk. 1 er 2 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt klageren.

§ 21. Undervisningsministeriet kan tillade fravigelse af bekendtgørelsen som led i forsøg. Ved forsøg fastsættes samtidig forsøgets varighed og rapporteringsform.

Stk. 2. Ministeriet kan dispensere fra bekendtgørelsen, når det findes begrundet i usædvanlige forhold.

Kapitel 7

Ikrafttræden

§ 22. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. juli 2009 og finder anvendelse for erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, som udbydes i henhold til uddannelsesbekendtgørelser, der træder i kraft den 15. juli 2009 eller senere og har hjemmel i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, jf. dog § 1, stk. 3.

Undervisningsministeriet, den 29. juni 2009

P.M.V.
Torben Kornbech Rasmussen
Afdelingsschef

/ Jette Skovbjerg

XII.II. Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik

BEK nr 775 af 04/07/2012 Gældende
Offentliggørelsesdato: 06-07-2012
Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser

Oversigt (indholdsfortegnelse)

[Bilag 1](#) Mål for læringsudbytte for uddannelsen til professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik

Den fulde tekst

Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik

I medfør af § 22 i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 882 af 8. august 2011, fastsættes:

§ 1. Formålet med uddannelsen til professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik er at kvalificere den uddannede til selvstændigt at udøve og udvikle pædagogisk og socialt omsorgsarbejde på professionelt niveau i det pædagogiske, sociale og diakonale arbejdsfelt samt sikre grundlag for videreuddannelse.

Stk. 2. Den uddannede skal have viden, færdigheder og kompetencer som angivet i bilag 1.

§ 2. Uddannelsen, der er en fuldtidsuddannelse, er normeret til 210 ECTS-point. 60 ECTS-point svarer til en fuldtids-studerendes arbejde i 1 år.

Stk. 2. Uddannelsen giver den uddannede ret til at anvende titlen professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik. Den engelske titel er Bachelor of Diaconia and Social Pedagogy.

Stk. 3. Uddannelsens engelske betegnelse er Bachelor's Degree Programme in Diaconia and Social Pedagogy.

§ 3. Uddannelsen består af:

- 1) Obligatoriske uddannelseselementer med et samlet omfang på 105 ECTS-point.
- 2) Praktik med et samlet omfang på 75 ECTS-point, hvoraf 60 ECTS-point er lønnet praktik.
- 3) Valgfrie uddannelseselementer, der for den enkelte studerende har et samlet omfang på 15 ECTS-point.
- 4) Bachelorprojekt på 15 ECTS-point.

Stk. 2. Uddannelsens obligatoriske elementer tilrettelægges inden for følgende kerneområder:

- 1) Diakoni og socialt arbejde.
- 2) Socialpædagogik.
- 3) Kulturdidaktik.
- 4) Sundhed og omsorg.
- 5) Samfund og det tværprofessionelle samarbejde.

Stk. 3. 60 ECTS-point af praktikken er lønnet praktik. Dog kan 30 ECTS-point heraf være ulønnet, hvis praktikken foregår i udlandet, og der ikke her er mulighed for aflønning af den studerende.

§ 4. For uddannelsen gælder de regler om professionsbacheloruddannelser, der er fastsat i bekendtgørelse om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, herunder regler om formål, niveau, videngrundlag, praktik, indhold og tilrettelæggelse, varighed og struktur, adgang, lærer kvalifikationer, prøver og eksamen, studieordning, merit og klager.

§ 5. Styrelsen for Videregående Uddannelser og Uddannelsesstøtte kan tillade fravigelse af bekendtgørelsen som led i forsøg. Ved forsøg fastsættes samtidig forsøgets varighed og rapporteringsform.

Stk. 2. Styrelsen kan dispensere fra bekendtgørelsen, når det findes begrundet i særlige forhold.

§ 6. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. august 2012.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen tilrettelægger overgangsordninger, således at studerende, der følger den nuværende forsøgsuddannelse som diakon, kan fuldføre uddannelsen efter reglerne i denne bekendtgørelse.

Styrelsen for Videregående Uddannelser og Uddannelsesstøtte, den 4. juli 2012

Inge Mærkedahl
Direktør

/ Kirsten Lippert

Mål for læringsudbytte for uddannelsen til professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik**Mål for læringsudbyttet omfatter den viden, de færdigheder og kompetencer, som en professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik skal opnå i uddannelsen.****Viden**

Den uddannede har viden om

- 1) centrale teologiske og kristendomsfaglige begreber, teorier og metoder, bibelkundskab, kirke- og diakonihistorie som grundlag for forståelsen af kirkelige og diakonale organisationers sociale og pædagogiske praksis, herunder deres historie, værdigrundlag, opgavefelt og inddragelse af frivillige,
- 2) centrale begreber, teorier og metoder inden for pædagogik, didaktik (herunder kulturdidaktik), kommunikation, psykologi og etik i forhold til at kunne forstå, analysere og varetage pædagogiske, lærings-, formidlingsmæssige og omsorgsopgaver i såvel privat som offentlig regi,
- 3) centrale sammenhænge mellem kulturtilegnelse og kulturudvikling i et pædagogisk og socialt perspektiv,
- 4) samspillet mellem individ, institution/organisation og samfund og samspillet betydning for den enkeltes opvækst- og livsvilkår,
- 5) centrale samfundsvidenskabelige begreber, teorier og metoder, den samfundsmæssige og socialpolitiske udvikling, lovgivningen og de etiske diskurser og deres betydning for socialpædagogens/socialdiakonens arbejde,
- 6) sundhedsvidenskabelige begreber, teorier og metoder, sundhedssystemets opbygning og funktion, samt grundlæggende sygdomme og diagnoser og sundhedspædagogiske overvejelser af relevans for det socialpædagogiske og diakonale omsorgsarbejde,
- 7) udvalgte vidensområder inden for professionsfeltet, som den studerende har specialiseret sig i,
- 8) videnskabsteoretiske grundbegreber og opfattelser og
- 9) det pædagogiske, sociale og diakonale professionsfelt og en indgående praksisforståelse inden for såvel normal- som specialområdet.

Færdigheder

Den uddannede kan

- 1) læse, tolke og reflektere over bibelske og kirkehistoriske tekster med henblik på at kunne analysere og deltage i en debat om udvikling af det diakonal-sociale arbejde og menneskers livsvilkår,
- 2) analysere, dokumentere og evaluere pædagogisk og socialfaglig praksis,
- 3) udvælge og begrunde anvendelsen af centrale pædagogiske begreber, teorier og metoder i forhold til konkrete pædagogiske handlinger, herunder tage professionelt stilling til de etiske udfordringer heri,
- 4) tilrettelægge, gennemføre, inddrage frivillige i, analysere og vurdere forskellige aktiviteter inden for musik, drama, bevægelse, friluftsliv og værkstedsfag ud fra professions- og brugerorienterede pædagogiske og didaktiske overvejelser,
- 5) anvende centrale begreber, teorier og metoder vedrørende samspillet mellem individ, institution/organisation og samfund i forhold til analyser af professionsfeltets praksis,
- 6) analysere sundhedsmæssige problemstillinger i forbindelse med pædagogisk og socialt arbejde samt vurdere brugers sundhedstilstand og i samarbejde med sundhedsprofessionelle foreslå begrundede sundhedspædagogiske tiltag,
- 7) på eksemplarisk vis sætte sig ind i og tilegne sig særlig viden og indsigt inden for udvalgte professionsrelevante fagområder og
- 8) analysere, argumentere og gøre sig kritiske metodeovervejelser i forhold til at vurdere professionsfaglig litteratur, egen professionsfaglig udvikling og udviklingsarbejde i professionsfeltet.

Kompetencer

Den uddannede kan

- 1) udføre, begrunde, udvikle og lede diakonalt, socialt og pædagogisk arbejde, herunder indgå i og varetage diakonalt omsorgsarbejde og undervisningsopgaver, på baggrund af pædagogisk tilrettelæggelse og teologisk refleksion,
- 2) integrere pædagogiske, psykologiske, sociologiske og diakonifaglige perspektiver i det socialpædagogiske arbejdsfelt,
- 3) udføre professionsrelevante praktiske arbejdsopgaver, begå sig i skiftende fællesskaber og bidrage til udviklingen af fælles læringsituationer og -miljøer,
- 4) selvstændigt udvikle og gennemføre brugerrelevante kulturdidaktiske aktiviteter på grundlag af didaktiske, pædagogiske, psykologiske og samfundsmæssige overvejelser,
- 5) samarbejde professionelt og tværprofessionelt med personer inden for og uden for professionen ud fra en helhedsforståelse af menneskets mangesidige livssammenhænge,
- 6) indgå i og varetage ledelsesopgaver ift. såvel frivillige som professionelle i det socialpædagogiske og diakonale professionsfelt, herunder påtage sig projekt- og teamledelse og tilrettelægge organisatoriske strategier,
- 7) forvalte gældende lovgivning i relation til det socialpædagogiske og diakonale professionsfelt,
- 8) varetage sundhedspædagogiske opgaver i relation til forskellige brugergrupper og indgå i et tværprofessionelt samarbejde om sundhedsfremme og -forebyggelse,
- 9) udføre omsorgs- og basale plejeopgaver på baggrund af diakonalt menneskesyn og etik,
- 10) arbejde med personlige og sociale kompetencer både i forhold til sig selv og i forhold til det professionelle arbejde med brugere og
- 11) bidrage til udviklingen af professionen og professionsfeltet, herunder deltage i relevant videreuddannelse.

XII.III. Bekendtgørelse om prøver og eksamen

BEK nr 1016 af 24/08/2010 Gældende

Offentliggørelsesdato: 28-08-2010

Undervisningsministeriet

Oversigt (indholdsfortegnelse)

- [Kapitel 1](#) Formål og anvendelsesområde
- [Kapitel 2](#) Tilrettelæggelse og planlægning
- [Kapitel 3](#) Adgang til prøve
- [Kapitel 4](#) Prøveformer
- [Kapitel 5](#) Prøveafholdelse
- [Kapitel 6](#) Bedømmerne (censor og eksaminator)
- [Kapitel 7](#) Bedømmelse
- [Kapitel 8](#) Beviser
- [Kapitel 9](#) Fejl og mangler ved prøver
- [Kapitel 10](#) Klager over prøver
- [Kapitel 11](#) Klager over afgørelser truffet af en uddannelsesinstitution eller et ankenævn
- [Kapitel 12](#) Andre regler
- [Kapitel 13](#) Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

Den fulde tekst

Bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser

I medfør af

- 1) § 4, stk. 1, § 33, stk. 2, og § 69 i lov om erhvervsuddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 510 af 19. maj 2010,
- 2) § 1, stk. 2, og § 38 i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 951 af 2. oktober 2009, som ændret ved lov nr. 140 af 9. februar 2010,
- 3) § 34, stk. 2, og stk. 4, i lov om apotekervirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 855 af 4. august 2008, som ændret ved lov nr. 140 af 9. februar 2010,
- 4) § 22, stk. 1, nr. 3 og 4, og § 30 i lov nr. 207 af 31. marts 2008 om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, som ændret ved lov nr. 140 af 9. februar 2010,
- 5) § 6, stk. 1 og 3, og § 28 i lov om Centre for Videregående Uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 228 af 17. marts 2006, som ændret ved lov nr. 140 af 9. februar 2010,
- 6) § 15 i lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 1350 af 17. december 2008, som ændret ved lov nr. 140 af 9. februar 2010,
- 7) § 8, stk. 1, nr. 4, § 12 og § 13, stk. 2, i lov nr. 579 af 9. juni 2006 om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen, som ændret ved lov nr. 140 af 9. februar 2010,
- 8) § 11, nr. 4 – 6, og § 14, stk. 1, i lov nr. 315 af 19. april 2006 om uddannelsen til professionsbachelor som pædagoger, som ændret ved lov nr. 140 af 9. februar 2010,
- 9) § 21, stk. 2, § 30, stk. 2, og § 32, nr. 1, i lov om erhvervsrettet grunduddannelse og videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne, jf. lovbekendtgørelse nr. 1049 af 9. november 2009, som ændret ved lov nr. 140 af 9. februar 2010,
- 10) § 2, stk. 9 – 12, og § 18, stk. 2, i lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 952 af 2. oktober 2009, som ændret ved lov nr. 140 af 9. februar 2010, og
- 11) § 1 i lov nr. 247 af 6. april 2001 om afholdelse af danske prøver og eksaminer i udlandet, fastsættes:

Kapitel 1

Formål og anvendelsesområde

§ 1. I denne bekendtgørelse er uddannelser, der er tilrettelagt efter reglerne i nr. 1 - 2 i præambelen, samt fodterapeutuddannelsen, benævnt grundlæggende erhvervsrettede uddannelser. Uddannelser, der er tilrettelagt efter reglerne i nr. 3 - 10 i præambelen, bortset fra fodterapeutuddannelsen, er benævnt videregående uddannelser.

§ 2. Formålet med prøver og eksamener, som er reguleret i bekendtgørelsen, er at dokumentere, i hvilken grad eksaminanden opfylder de mål og krav, der er fastsat for uddannelsen og dens elementer.

Stk. 2. Bekendtgørelsen angår prøver og eksamener, som efter bekendtgørelsen, studieordningen eller den lokale undervisningsplan for den enkelte uddannelse dokumenteres ved prøve- eller eksamensbevis.

Stk. 3. Det følger af bekendtgørelsen, studieordningen eller den lokale undervisningsplan for den enkelte uddannelse, hvilke prøver og eksamener der indgår i uddannelsen, i hvilket omfang prøveresultater skal vægtes i deres indbyrdes forhold, og hvilke krav der stilles for udstedelse af bevis for afsluttet uddannelse.

Kapitel 2

Tilrettelæggelse og planlægning

§ 3. Prøverne skal tilrettelægges med henblik på at dokumentere graden af målopfyldelse i forhold til væsentlige mål og krav.

Stk. 2. Opgaverne til en prøve stilles af uddannelsesinstitutionen, medmindre andet er bestemt i bekendtgørelsen for den enkelte uddannelse. Uddannelsesinstitutioner, der udbyder samme uddannelse, kan stille opgaver, der er fælles for institutionerne.

Stk. 3. Når opgaverne til en prøve stilles af Undervisningsministeriet, fastsætter ministeriet dato og tidspunkt for afholdelse af prøven.

§ 4. Det påhviler uddannelsesinstitutionen at gøre eksaminanderne bekendt med, hvilke mål og krav der er væsentlige for prøverne.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen fastsætter inden for denne bekendtgørelses rammer og i overensstemmelse med bekendtgørelsen for den enkelte uddannelse nærmere i studieordningen eller den lokale undervisningsplan om følgende:

1) Planlægning:

- a) Hvilke prøver og andre bedømmelser der indgår i uddannelsen.
- b) Antallet af prøver, herunder delprøver og udtræk af prøvefag, og vægtingen af de karakterer, der gives i de enkelte prøver, jf. § 2, stk. 3.
- c) Indstilling og eventuel afmelding til prøver, herunder ved sygdom, jf. §§ 5 - 9.
- d) Prøveformer, herunder om eksaminanden kan vælge mellem flere prøveformer, jf. § 11.
- e) Opfyldelse af deltagelsespligt og aflevering af opgaver og projekter mv., der er en forudsætning for deltagelse i en prøve.

2) Et eksamensreglement om afholdelse af prøver:

- a) Anvendelse af hjælpemidler, jf. § 15.
- b) Det anvendte sprog ved prøven, jf. § 17.
- c) Særlige prøvevilkår, jf. § 18.
- d) Brug af egne og andres arbejder, jf. § 19.
- e) Uregelmæssigheder, jf. § 16, stk. 2 - 3, og §§ 19 og 41.
- f) Klager, jf. kapitel. 10.
- g) Identifikation af eksaminanderne.

3) For de videregående uddannelser i øvrigt:

- a) Hvorledes bedømmelsen af eksaminandens formulerings- og staveevne indgår i den samlede bedømmelse af eksamenspræstationen, jf. § 37, stk. 2.
- b) Hvilke prøver, der er eksterne, jf. § 30, stk. 3.

Stk. 3. Uddannelsesinstitutionen kan fravige, hvad institutionen eller institutionerne selv har fastsat i studieordningen eller den lokale undervisningsplan, hvis det er begrundet i usædvanlige forhold.

Stk. 4. Det påhviler uddannelsesinstitutionen at orientere eksaminanderne og de øvrige medvirkende ved prøver om prøvereglerne og om det i henhold til stk. 2 fastsatte. Reglerne skal være tilgængelige på uddannelsesinstitutionens hjemmeside.

Kapitel 3

Adgang til prøve

§ 5. Tilmelding til et uddannelseselement, semester mv. er samtidig tilmelding til de tilhørende prøver. Uddannelsesinstitutionen kan for hver prøve fastsætte en frist for, hvornår afmelding fra prøven kan finde sted. Hvis en frist for afmelding ikke er fastsat, kan afmelding finde sted, indtil prøven begynder, jf. § 16.

Stk. 2. Foreligger rettidig afmelding ikke, betragtes prøven med hensyn til antallet af prøvegange som påbegyndt, jf. § 6. Dette gælder dog ikke, hvor den studerende bliver forhindret i at deltage på grund af sygdom, jf. § 7.

Stk. 3. Uddannelsesinstitutionen kan fravige den fastsatte frist, jf. stk. 1, når det er begrundet i usædvanlige forhold.

§ 6. Beståede prøver kan ikke tages om. Indgår der flere delprøver i en prøve, kan delprøver, hvor der ikke er opnået et bestået karakter, ikke tages om, når den samlede prøve er bestået, medmindre andet er bestemt i bekendtgørelsen, studieordningen eller den lokale undervisningsplan for uddannelsen.

Stk. 2. Er en prøve ikke bestået efter bekendtgørelsen, studieordningen eller den lokale undervisningsplan for uddannelsen, er eksaminanden fortsat tilmeldt prøven, jf. dog stk. 3 og 4, og § 9.

Stk. 3. Ved grundlæggende erhvervsrettede uddannelser kan eksaminanden deltage i samme prøve 2 gange. Uddannelsesinstitutionen kan tillade deltagelse i 1 prøvegang mere, hvis det er begrundet i usædvanlige forhold. Ved prøver omfattet af § 12 træffer uddannelsesinstitutionen afgørelse efter samråd med det faglige udvalg.

Stk. 4. Ved videregående uddannelser kan eksaminanden deltage 3 gange i samme prøve. Uddannelsesinstitutionen kan tillade yderligere prøvegange, hvis det er begrundet i usædvanlige forhold. Manglende studieegnethed er ikke usædvanlige forhold.

Stk. 5. Ny prøve skal afholdes snarest muligt og så vidt muligt senest, når den pågældende prøve igen afholdes ved uddannelsesinstitutionen, eventuelt som sygeprøve, jf. § 7, stk. 1.

Stk. 6. En eksaminands modtagelse af et tilbud om omprøve i henhold til § 41, stk. 2, § 47, stk. 1, nr. 2, eller § 52, stk. 2, nr. 2, betragtes ikke som brug af en prøvegang.

§ 7. En eksaminand, der har været forhindret i at gennemføre en prøve på grund af dokumenteret sygdom eller af anden uforudseelig grund, skal have mulighed for at aflægge prøven snarest muligt. Er det en prøve, der er placeret i uddannelsens sidste eksamenstermin, skal eksaminanden have mulighed for at aflægge prøven i samme eksamenstermin eller i umiddelbar forlængelse heraf. For eksamen som svendep prøve eller en del af en svendep prøve tilrettelægges prøven efter samråd med det faglige udvalg.

Stk. 2. Indgår der flere dele i en prøve, hvor der gives karakter for hver del, kan eksaminanden kun aflægge prøve i den eller de dele, der ikke er gennemført, med mindre andet følger af reglerne om uddannelsen. Dette gælder også, hvor de enkelte karakterer regnes sammen til én karakter for den samlede prøve.

Stk. 3. Andre særlige omstændigheder, hvorved en eksaminand praktisk forhindres i at møde til prøve, kan efter uddannelsesinstitutionens konkrete vurdering behandles efter stk. 1 og 2.

§ 8. I de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser, jf. § 1, aflægges eleven prøve i et uddannelseselement, når eleven har fulgt undervisningen i det pågældende element eller har opnået godskrivning herfor, medmindre andet følger af bekendtgørelsen eller den lokale undervisningsplan for den enkelte uddannelse. Uddannelsesinstitutionen afgør, om eleven har opfyldt betingelsen.

§ 9. Ved erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser skal den eller de prøver, den studerende efter bekendtgørelsen eller studieordningen skal deltage i inden udgangen af det 1. studieår efter studiestart være bestået inden udgangen af den studerendes 2. studieår efter studiestart, for at den studerende kan fortsætte uddannelsen.

Stk. 2. Øvrige krav om bestået prøve som forudsætning for at fortsætte uddannelsen skal fremgå af bekendtgørelsen for uddannelsen.

Stk. 3. Uddannelsesinstitutionen kan for den enkelte studerende dispensere fra de tidspunkter, der er fastsat for at bestå prøven eller prøverne i stk. 1, hvis det er begrundet i barsel eller usædvanlige forhold.

Kapitel 4

Prøveformer

§ 10. Prøveformerne skal samlet tilgodese uddannelsens formål, og prøveformerne skal endvidere sikre, at der kan foretages en individuel bedømmelse af eksaminanderne. For selvstuderende kan prøver og anden bedømmelse tilrettelægges særskilt.

Stk. 2. Prøverne tilrettelægges som individuelle prøver, medmindre andet er bestemt af Undervisningsministeriet.

§ 11. Uddannelsesinstitutionen fastsætter formen for den enkelte prøve, jf. § 4, stk. 2, når andet ikke fremgår af bekendtgørelsen for den enkelte uddannelse.

Stk. 2. Ved fastsættelsen af prøveformen indgår følgende elementer:

- 1) Prøvens grundlag:
  - a) Forlægget (spørgsmål, opgave og lignende), hvis besvarelse danner grundlag for bedømmelsen.
  - b) Eventuel inddragelse af andet materiale.
  - c) Eventuel begrænsning i brug af hjælpemidler, jf. § 15.
- 2) Prøveforløb:
  - a) Tidsrammen.
  - b) Eventuel lodtrækning, jf. stk. 4.
  - c) Eventuel forberedelse, herunder varighed og form.
  - d) Eksaminationens gennemførelse.
- 3) Besvarelsens form:
  - a) Skriftlig.
  - b) Mundtlig.
  - c) Praktisk.
  - d) Kombinationer af litra a – c.

Stk. 3. Prøven kan være elektronisk baseret, hvad angår grundlag, forløb og besvarelse eller elementer heraf.

Stk. 4. Opgaverne til prøver med mundtlig besvarelse fordeles ved lodtrækning blandt eksaminanderne, medmindre andet fremgår af bekendtgørelsen for den enkelte uddannelse. Hver eksaminand skal kunne vælge mellem mindst 4 muligheder. Ved lodtrækningen skal eksaminator samt enten censor eller institutionens leder eller en person udpeget af lederen være til stede, dog ikke ved interne prøver i de videregående uddannelser, jf. § 30, stk. 1.

§ 12. Prøver ved eksamen i erhvervsuddannelserne kan helt eller delvist udgøre eller indgå i en svendep prøve. I bekendtgørelsen om den enkelte uddannelse kan det efter det faglige udvalgs bestemmelse være fastsat, at en eller flere prøver i den afsluttende skoleperiode i en uddannelse kan udgøre en svendep prøve eller indgå som en del af en svendep prøve.

Stk. 2. Ved prøverne nævnt i stk. 1 gælder:

- 1) Opgaverne stilles af uddannelsesinstitutionen efter samråd med det faglige udvalg. Et fagligt udvalg kan nedsætte en kommission og overlade sin beføjelse til denne.

2) Bedømmelsen foretages af eksaminandens lærer, der er eksaminator, og normalt 2 censorer (skuemestre) udpeget af det faglige udvalg. Disse censorer skal have den fornødne indsigt i uddannelsen og det fagområde, prøven vedrører, og må ikke have ansættelse ved uddannelsesinstitutionen eller elevens praktiksted eller være elevens arbejdsgiver. Ved praktiske prøver skal censorerne være til stede under hele prøven, medmindre andet fremgår af reglerne om uddannelsen.

3) Det faglige udvalg afholder alle udgifter i forbindelse med deltagelsen af de censorer, som det faglige udvalg har udpeget, samt udgifter ved de faglige udvalgs udarbejdelse af opgaveforslag.

4) De opnåede karakterer indgår i uddannelsesinstitutionens grundlag for udstedelse af (skole)bevis efter reglerne om uddannelsen.

Stk. 3. Det faglige udvalg kan til brug for censorerne (skuemestrene) udarbejde en censorvejledning. Uddannelsesinstitutionen skal have kopi af censorvejledningen til brug for eksaminator.

Stk. 4. Uddannelsesinstitutionen aftaler med det faglige udvalg, hvordan proceduren i øvrigt skal være for prøver, der udgør en svendeprøve eller er en del af en svendeprøve.

Stk. 5. Klager vedrørende bedømmelse af eksamen som svendeprøve eller som en del af en svendeprøve afgøres af uddannelsesinstitutionen i samråd med det faglige udvalg.

Kapitel 5

Prøveafholdelse

§ 13. Eksaminationer med mundtlig og praktisk besvarelse er offentlige, jf. dog stk. 2 - 4, medmindre de er omfattet af en aftale efter § 55, stk. 3.

Stk. 2. Kliniske prøver med patientdeltagelse er kun offentlige med patientens tilladelse.

Stk. 3. Uddannelsesinstitutionen kan fravige bestemmelsen i stk. 1, hvis der foreligger særlige omstændigheder, herunder hvor hensynet til eksaminanden taler herfor. Endvidere kan uddannelsesinstitutionen begrænse adgangen til prøvelokalene af pladsmæssige grunde.

Stk. 4. Ved en individuel prøve, hvor eksaminanden eksamineres på grundlag af et gruppefremstillet produkt, må de øvrige medlemmer af gruppen ikke være til stede i prøvelokalet, før de selv skal eksamineres.

Stk. 5. Uddannelsesinstitutionen kan foretage lyd- eller billedoptagelser af en mundtlig eksamination, hvis optagelserne indgår som en del af prøveforløbet. Dog kan eksaminanden foretage lydoptagelse af sin egen mundtlige prøve.

Stk. 6. Kun eksaminator og censor må være til stede under voteringen ved praktiske og mundtlige prøver, herunder mundtligt forsvar af projekter. Institutionen kan dog bestemme, at kommende eksaminatorer kan overvære en votering.

§ 14. Uddannelsesinstitutionen skal sikre, at prøverne gennemføres under forhold, der er egnede til at udelukke, at eksaminanden kommunikerer utilsigtet.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen skal sikre, at eksaminanden har hensigtsmæssige arbejdsforhold ved prøverne.

Stk. 3. Uddannelsesinstitutionen kan afholde prøve med mundtlig besvarelse som videokonference mellem eksaminand, eksaminator og censor. Uddannelsesinstitutionen udpeger eller godkender en tilsynsførende, der skal være hos eksaminanden under prøven. Eksaminator og censor skal eksaminere og give karakterer efter bekendtgørelsen i øvrigt.

§ 15. Under prøverne er anvendelse af hjælpemidler, herunder elektroniske, tilladt, medmindre der i bekendtgørelsen, studieordningen eller den lokale undervisningsplan for den enkelte uddannelse er fastsat begrænsninger i anvendelsen, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen kan fastsætte begrænsning i adgangen til at anvende elektroniske hjælpemidler af kapacitetsmæssige grunde.

§ 16. En prøve er begyndt, når uddelingen af opgaverne er begyndt, når forberedelsesmateriale eller opgavetitel er udleveret til eksaminanden, eller når eksaminanden er blevet bekendt med prøvespørgsmålet eller lignende.

Stk. 2. En eksaminand, der kommer for sent til en skriftlig prøve, kan kun deltage i prøven, hvis uddannelsesinstitutionen anser det for udelukket, at den pågældende kan have modtaget nogen oplysning om opgaven, og finder, at forsinkelsen er rimeligt begrundet. Prøvetiden kan kun i usædvanlige tilfælde forlænges.

Stk. 3. En eksaminand, der kommer for sent til en mundtlig prøve, kan få tilbud om at blive eksamineret på et senere tidspunkt, hvis uddannelsesinstitutionen finder, at forsinkelsen er rimeligt begrundet.

§ 17. I uddannelser, der udbydes på dansk, aflægges prøverne på dansk, jf. dog stk. 2 og 3, medmindre det er en del af den enkelte prøves formål at dokumentere færdigheder i fremmedsprog. Prøverne kan aflægges på svensk eller norsk i stedet for dansk, medmindre prøvens formål er at dokumentere eksaminandens færdigheder i dansk.

Stk. 2. I uddannelser eller enkeltfag, der udbydes på engelsk eller et andet fremmedsprog, aflægges prøverne på dette sprog, medmindre det er en del af den enkelte prøves formål at dokumentere eksaminandens færdigheder i et andet sprog.

Stk. 3. Uddannelsesinstitutionen kan i øvrigt, hvor forholdene gør det muligt, tillade en eksaminand, der ønsker det, at aflægge en prøve på et fremmedsprog, medmindre prøvens formål er at dokumentere eksaminandens færdigheder i dansk.

§ 18. Uddannelsesinstitutionen tilbyder særlige prøvevilkår til eksaminander med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, til eksaminander med tilsvarende vanskeligheder samt til eksaminander med et andet modersmål end dansk, når institutionen vurderer, at dette er nødvendigt for at ligestille disse eksaminander med andre i prøvesituationen. Det er en forudsætning, at der med tilbuddet ikke sker en ændring af prøvens niveau.

§ 19. En eksaminand, der under en prøve skaffer sig eller giver en anden eksaminand uretmæssig hjælp til besvarelse af en opgave eller benytter ikke tilladte hjælpemidler, skal af uddannelsesinstitutionen bortvises fra prøven.

Stk. 2. Opstår der under eller efter en prøve formodning om, at en eksaminand uretmæssigt har skaffet sig eller ydet hjælp, har udgivet en andens arbejde for sit eget eller anvendt eget tidligere bedømt arbejde uden henvisning, indberettes dette til uddannelsesinstitutionen. Bliver formodningen bekræftet, og handlingen har fået eller ville kunne få betydning for bedømmelsen, bortviser uddannelsesinstitutionen eksaminanden fra prøven.

Stk. 3. Udviser en eksaminand forstyrrende adfærd, kan uddannelsesinstitutionen bortvise eksaminanden fra prøven. I mindre alvorlige tilfælde giver uddannelsesinstitutionen først en advarsel.

Stk. 4. Uddannelsesinstitutionen kan i de i stk. 1 - 3 nævnte tilfælde under skærpende omstændigheder beslutte, at eksaminanden skal bortvises fra institutionen i en kortere eller længere periode. I sådanne tilfælde gives en skriftlig advarsel om, at gentagelse kan medføre varig bortvisning.

Stk. 5. En bortvisning efter stk. 1 - 3 medfører, at en eventuel karakter for den pågældende prøve bortfalder, og at eksaminanden har brugt en prøveindstilling, jf. § 6, stk. 3 og 4.

Stk. 6. En eksaminand skal ved aflevering af en skriftlig besvarelse med sin underskrift bekræfte, at besvarelsen er udfærdiget uden uretmæssig hjælp, jf. stk. 1 og 2.

Prøver i udlandet

§ 20. Uddannelsesinstitutionen kan afholde prøve på en dansk repræsentation eller andre steder i udlandet, bortset fra prøver i henhold til § 12, når det er begrundet i, at eksaminanden af praktiske eller økonomiske grunde ikke kan deltage i institutionens prøver i Danmark, og når eksaminanden og vedkommende prøvested er indforstået hermed. Afholdelse af danske prøver i udlandet skal finde sted efter bekendtgørelsens regler i øvrigt.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen kan bemyndige en person i udlandet til at forestå den praktiske afvikling af prøven.

Stk. 3. Prøven kan afholdes som en videokonference. Uddannelsesinstitutionen udpeger eller godkender en tilsynsførende, der skal være hos eksaminanden under prøven. Ved prøven kan eksaminator og censor opholde sig andre steder, men skal eksaminere og give karakterer efter bekendtgørelsen i øvrigt.

§ 21. Uddannelsesinstitutionen afholder de særlige udgifter, der er forbundet med prøvens afholdelse i udlandet.

Stk. 2. Ved afholdelse af prøver på danske repræsentationer i udlandet finder bekendtgørelsen om betaling for tjenestehandlinger i udenrigstjenesten anvendelse.

Stk. 3. Uddannelsesinstitutionen kan lade eksaminanden helt eller delvist betale de udgifter, som institutionen har afholdt i forbindelse med prøvens afholdelse. Det er en betingelse, at eksaminanden forud skriftligt har erklæret sig villig til at betale de pågældende udgifter på grundlag af et af uddannelsesinstitutionen meddelt skøn over beløbets forventede størrelse. Uddannelsesinstitutionen kan betinge prøvens afholdelse af, at beløbet forudbetales.

Kapitel 6

Bedømmerne (censor og eksaminator)

§ 22. En censor skal have

- 1) indgående og aktuelt kendskab til uddannelseselementets forudsætninger, mål og metoder,
- 2) specifik kompetence inden for et eller flere faglige delområder, som indgår i uddannelsen, og
- 3) aktuel viden om uddannelsens anvendelsesmuligheder, herunder kendskab til aftagernes situation og behov.

Stk. 2. Inden en prøves afholdelse informerer uddannelsesinstitutionen censor om de gældende regler for uddannelsen, herunder denne bekendtgørelse, samt forsyner censor med andet materiale, der har betydning for censorernes virksomhed.

§ 23. Censorerne må ikke være ansat på den uddannelsesinstitution, hvor de skal virke som censorer.

Stk. 2. Ved fordeling af censorarbejdet skal det sikres, medmindre særlige forhold gør sig gældende, at der

- 1) inddrages censorer fra flere uddannelsesinstitutioner og censorer fra det relevante arbejdsmarked (aftagercensorer) ved tilrettelæggelse af censuren inden for en given uddannelse,
- 2) jævnligt inddrages nye censorer ved fordeling af censorarbejdet,
- 3) ikke forekommer individuel gensidig censur inden for en periode på 2 år og
- 4) ikke forekommer individuel gentagen censur inden for en periode på 2 år ud over én eksamenstermin, ét semester eller ét halvår.

Stk. 3. Censorernes virksomhed er omfattet af forvaltningslovens bestemmelser om inhabilitet og tavshedspligt.

§ 24. Ved en censors pludselige forfald og eller lignende, hvor det ikke har været muligt at tilkalde en censor, udpeger uddannelsesinstitutionen en person til censor, som opfylder kravene i § 22 og § 23.

Stk. 2. Ved de videregående uddannelser skal uddannelsesinstitutionen hurtigst muligt orientere censorformandskabet om udpegning efter stk. 1.

§ 25. Censor skal

- 1) påse, at prøverne er i overensstemmelse med de mål og øvrige krav, som er fastsat i bekendtgørelser eller i henhold til bekendtgørelser,
- 2) medvirke til og påse, at prøverne gennemføres i overensstemmelse med de gældende regler, og
- 3) medvirke til og påse, at eksaminanderne får en ensartet og retfærdig behandling, og at deres præstationer får en pålidelig bedømmelse, der er i overensstemmelse med reglerne om karaktergivning og øvrige regler for uddannelsen.

Stk. 2. Censor og eksaminator skal gøre notater om præstationen og karakterfastsættelsen til personligt brug ved udarbejdelse af en udtalelse i en eventuel klagesag. Notaterne skal opbevares i 1 år.

§ 26. Konstaterer censor, at de forhold, der er omtalt i § 25, stk. 1, ikke er opfyldt, eller får censor formodning om væsentlige problemer eller mangler i uddannelsesinstitutionens varetagelse af en uddannelse, afgiver censor indberetning herom til institutionen. Uddannelsesinstitutionen videresender indberetningen til Undervisningsministeriet med sine bemærkninger. Ved de videregående uddannelser videresendes indberetningen med kopi til censorformandskabet, jf. § 34.

For prøver i grundlæggende erhvervsrettede uddannelser

§ 27. Institutionerne udpeger censorer, jf. dog § 12, stk. 2, og § 28, stk. 1. Uddannelsesinstitutionerne er ansvarlige for, at de udpegede censorer opfylder kravene i § 22, stk. 1.

Stk. 2. En oversigt over de udpegede censorer kan efter Undervisningsministeriets nærmere bestemmelse samles i et censorkatalog, hvorfra uddannelsesinstitutionen udpeger censorer efter aftale med censors institution og fordeler censorarbejdet under iagttagelse af reglerne i § 23.

Stk. 3. Censor afgiver efter anmodning fra ministeriet beretning om eksamensafholdelse og eksamensresultater.

§ 28. Undervisningsministeriet kan beskikke særlige censorer, der erstatter uddannelsesinstitutionens udpegnings af censorer i henhold til § 27, stk. 1.

Stk. 2. Undervisningsministeriet meddeler uddannelsesinstitutionerne senest to måneder, før den pågældende prøve afholdes, til hvilke prøver særlige censorer er udpeget.

Stk. 3. De særlige censorer afgiver efter Undervisningsministeriets nærmere bestemmelse en beretning om eksamensforløbet.

§ 29. Eksaminator ved den enkelte prøve er den eller de lærere, der har undervist eksaminanden.

Stk. 2. Foreligger der særlige omstændigheder, herunder eksaminators forfald på grund af sygdom, kan uddannelsesinstitutionen udpege en anden til eksaminator.

Stk. 3. Censor kan stille uddybende spørgsmål til eksaminanden.

For prøver i videregående uddannelser

§ 30. Prøverne er enten interne eller eksterne.

Stk. 2. Ved interne prøver foretages bedømmelsen af en eller flere lærere udpeget af uddannelsesinstitutionen (eksaminator).

Stk. 3. Ved eksterne prøver foretages bedømmelsen af eksaminator og af en eller flere censorer, der er beskikket af Undervisningsministeriet.

Stk. 4. De eksterne prøver skal dække uddannelsens væsentlige områder. Mindst halvdelen af en uddannelse opgjort i ECTS-point skal for den enkelte studerende dokumenteres ved eksterne prøver, med mindre der i bekendtgørelsen for den enkelte uddannelse er bestemt andet.

§ 31. Undervisningsministeriet opretter for hver af de videregående uddannelser et landsdækkende korps af beskikkede censorer. Et censorkorps kan desuden omfatte flere uddannelser, hvis de er beslægtede, og antallet af censorer begrunder det.

Stk. 2. Censorkorpset skal sammensættes således, at det samlede korps dækker alle de fag eller fagområder, der indgår i uddannelsen, og det ansættelsesområde, som uddannelsen sigter mod.

Stk. 3. Mindst en tredjedel af censorerne i censorkorpset skal være personer, der har deres hovedbeskæftigelse uden for de uddannelsesinstitutioner, der udbyder videregående uddannelser på et af de ansættelsesområder, uddannelsen sigter imod (aftagercensorer). En mindre andel af aftagercensorer kan forekomme, når særlige forhold begrunder det.

Stk. 4. Det bør så vidt muligt tilstræbes, at der i censorkorpset er en ligelig fordeling af mandlige og kvindelige censorer, og at der indgår censorer tilknyttet udenlandske uddannelsesinstitutioner i censorkorpset for de uddannelser og fag, hvor dette er relevant.

§ 32. Undervisningsministeriet beskikker censorerne til de eksterne prøver, jf. § 30, stk. 3, efter indstilling fra uddannelsesinstitutionerne i overensstemmelse med kravene i § 22, stk. 1. Ministeriet kan beskikke andre censorer end de af uddannelsesinstitutionerne indstillede.

Stk. 2. Censorerne beskikkes for 4 år ad gangen. Ved hver ny beskikkelsesperiode udskiftes mindst en fjerdedel af censorerne i censorkorpset. Der kan dog inden for perioden beskikkes supplerende censorer.

Stk. 3. Ministeriet kan bringe en censorbeskikkelse til ophør inden periodens udløb.

§ 33. En beskikket censor skal

- 1) virke som censor ved uddannelsens, fagets eller fagområdets eksterne prøver, jf. § 25 og § 26,
- 2) medvirke ved de opgaver, der er nævnt i § 35,
- 3) ved eksamensterminens afslutning afgive en beretning om eksamensforløbet til uddannelsesinstitutionen og formandskabet, jf. § 35, stk. 2, nr. 2 og 3, og
- 4) medvirke ved behandling af klager over prøver, jf. § 45, stk. 2, og § 50, stk. 2.

§ 34. Censorerne i hvert censorkorps vælger for en 4-årig periode en censorformand og en eller flere næstformænd. Ved læreruddannelsen og pædagoguddannelsen udpeges dog en næstformand inden for hvert fag eller fagområde. Det hidtidige censorformandskab afholder valget.

Stk. 2. Censorkorpsets formand og næstformand eller næstformænd danner et censorformandskab. Mindst 1 af censorerne i formandskabet skal være aftagercensor.

Stk. 3. Censorformandskabet repræsenterer censorerne i censorkorpset over for ministeriet og uddannelsesinstitutionen eller uddannelsesinstitutionerne.

Stk. 4. En oversigt over censorformændene er tilgængelig på Undervisningsministeriets hjemmeside.

§ 35. Censorformandskabet fordeler efter samråd med uddannelsesinstitutionen eller institutionerne opgaverne til censur blandt censorerne i censorkorpset under iagttagelse af reglerne i § 23. Undervisningsministeriet kan dog bestemme, at censoropgaverne inden for et censorkorps pålægges af ministeriet.

Stk. 2. Censorformandskabet skal som led i kvalitetssikringen af uddannelserne

- 1) rådgive Undervisningsministeriet ved beskikkelse af censorer,
- 2) rådgive uddannelsesinstitutionerne og Undervisningsministeriet på grundlag af censorindberetninger om uddannelsernes kvalitet og hensigtsmæssighed i forhold til arbejdsmarkedet og i forhold til videre uddannelsesforløb,
- 3) afgive en årlig beretning til uddannelsesinstitutionerne og Undervisningsministeriet. Beretning afgives på baggrund af censorernes beretninger, jf. § 33, nr. 3, og indgår i grundlaget for evalueringer af uddannelsen eller faget,
- 4) besvare høringer om væsentlige ændringer i uddannelsernes bekendtgørelser og studieordninger, og
- 5) i øvrigt være til rådighed for hverv med tilknytning til censorvirksomheden, som formandskabet får tillagt i kraft af andre regler.

Stk. 3. Censorformandskabet medvirker til en løbende dialog om udviklingen i uddannelsen eller faget/fagområdet ved mindst hvert andet år at afholde censormøder med censorerne i censorkorpset og kontaktmøder mellem uddannelsesinstitutionerne og censorerne.

§ 36. Uddannelsesinstitutionerne dækker udgifterne til censorformandskabets og censorernes virke. Uddannelsesinstitutionerne yder efter forudgående aftale med censorformandskabet administrativ og praktisk bistand.

Kapitel 7

Bedømmelse

§ 37. Grundlaget for bedømmelsen er eksaminandens individuelle præstation, herunder individuelle dele af et gruppefremstillet produkt, medmindre andet er bestemt af Undervisningsministeriet. Bedømmelsen sker i øvrigt efter reglerne i bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse.

Stk. 2. I de videregående uddannelser skal der ved bedømmelsen af professionsbachelorprojekt, afsluttende eksamensprojekt eller afgangsprøve ud over det faglige indhold også lægges vægt på eksaminandens formulerings- og staveevne. Uddannelsesinstitutionen kan dispensere herfra for eksaminander, der dokumenterer en relevant specifik funktionsnedsættelse. Det fastsættes i studieordningen, hvorledes formulerings- og staveevne indgår i den samlede bedømmelse af eksamenspræstationen, jf. § 4, stk. 2, nr. 3, litra a, idet det faglige indhold dog skal vægtes tungest. Formulerings- og staveevne kan indgå i bedømmelsen af andre prøver.

Stk. 3. I de videregående uddannelser skal alle prøver bestås.

§ 38. Ved prøver, hvor bedømmelsen ikke meddeles eksaminanden umiddelbart efter prøven, fastsætter uddannelsesinstitutionen en dato, hvor bedømmelsen vil blive bekendtgjort. Datoen meddeles eksaminanderne samtidig med meddelelsen om prøvens afholdelse, enten ved opslag eller på anden måde.

Kapitel 8

Beviser

§ 39. Uddannelsesinstitutionen udsteder bevis for fuldført uddannelse, jf. dog § 12, medmindre andet er fastsat i bekendtgørelsen for den enkelte uddannelse, og for enkeltfag fuldført i henhold til reglerne om åben uddannelse.

Stk. 2. Beviset skal som minimum indeholde oplysninger om følgende:

- 1) Den uddannedes navn og cpr. nr. eller anden entydig identifikation.
- 2) Den udstedende myndighed.
- 3) Uddannelsens betegnelse og hjemmel.
- 4) De enkelte uddannelseselementer, for videregående uddannelser angivet i ECTS-point.
- 5) De uddannelseselementer, der er aflagt prøve i, med angivelse af de opnåede bedømmelser.
- 6) De på anden vis dokumenterede uddannelseselementer.
- 7) Meritoverførte uddannelseselementer og prøver, eventuelt med angivelse af de opnåede bedømmelser som Bestået, Godkendt eller en karakter i henhold til karakterskalabekendtgørelsen.
- 8) Eksamenssproget, hvis prøven er aflagt på et fremmedsprog bortset fra norsk og svensk.
- 9) Den betegnelse, som uddannelsen giver den færdiguddannede ret til, på dansk og engelsk.

Stk. 3. Den færdiguddannede kan tillige få sit bevis udfærdiget på engelsk.

Stk. 4. Som bilag til beviset for en grundlæggende erhvervsrettet uddannelse udsteder uddannelsesinstitutionen efter anmodning fra den færdiguddannede et fremmedsproget Certificate Supplement, der i overensstemmelse med de vejledende retningslinjer fastlagt af Den Europæiske Union beskriver uddannelsen samt giver oplysninger om institutionen og om dennes og uddannelsens placering i det danske uddannelsessystem.

Stk. 5. Som bilag til beviset for videregående uddannelser udsteder uddannelsesinstitutionen et engelsksproget Diploma Supplement, der i overensstemmelse med den af EU-Kommissionen, Europarådet og UNESCO udviklede standardmodel beskriver uddannelsen samt giver oplysninger om institutionen og om dennes og uddannelsens placering i det danske uddannelsessystem.

Stk. 6. Beviset må ikke indeholde oplysninger om særlige prøvevilkår, jf. § 18.

Stk. 7. Samlet bevis for en uddannelse, der er gennemført ved flere uddannelsesinstitutioner, udstedes af den institution, hvor eleven eller den studerende sidst er indskrevet.

Stk. 8. Til elever eller studerende, der forlader uddannelsen uden at have fuldført den, udsteder uddannelsesinstitutionen på foranledning af eleven eller den studerende dokumentation for beståede dele af uddannelsen, for videregående uddannelser angivet i ECTS-point.

§ 40. Karakterer og eventuelt eksamensgennemsnit for den enkelte eksaminand indberettes til Undervisningsministeriet efter ministeriets bestemmelse.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen opbevarer de oplysninger, der er nødvendige for at udstede beviser, i 30 år efter eksamens eller prøvens afslutning.

Stk. 3. Ophører en uddannelsesinstitution med at eksistere eller af anden årsag ikke kan opbevare dokumenterne i overensstemmelse med stk. 2, skal institutionen sikre anden betryggende opbevaring efter de herom gældende regler.

Stk. 4. For så vidt angår eksamener som svendep prøve og eksamener som en del af en svendep prøve, er det de faglige udvalg, der har opbevaringspligten som anført i stk. 2 og 3, hvis udvalget efter reglerne om uddannelsen udsteder uddannelsesbevis.

Kapitel 9

Fejl og mangler ved prøver

§ 41. Bliver uddannelsesinstitutionen i forbindelse med en prøve opmærksom på fejl og mangler, der kan udbedres, træffer institutionen, evt. efter drøftelse med bedømmerne eller opgavestillerne, afgørelse om, hvordan udbedringen skal ske.

Stk. 2. Ved væsentlige fejl og mangler tilbyder uddannelsesinstitutionen ombedømmelse eller omprøve, jf. dog stk. 4. Tilbuddet gælder for alle de eksaminander, hvis prøve lider af samme fejl og mangler.

Stk. 3. Ved fejl og mangler af særlig grov karakter kan uddannelsesinstitutionen træffe afgørelse om at annullere allerede afholdt prøve og foranstalte en omprøve, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. Er opgaverne ved prøven stillet af Undervisningsministeriet, skal uddannelsesinstitutionen inddrage ministeriet, der træffer afgørelse efter stk. 1 – 3 efter samråd med institutionen.

Stk. 5. Er opgaverne stillet af uddannelsesinstitutionen efter reglerne i § 12, skal institutionen træffe afgørelse efter samråd med det faglige udvalg.

§ 42. Ombedømmelse og omprøve i henhold til § 41, stk. 2, kan ikke resultere i en lavere karakter. Omprøve, der skyldes annullering af den oprindelige prøve, jf. § 41, stk. 3, kan resultere i en lavere karakter.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen kan tilbageholde bevis, jf. § 39, indtil sagen er afgjort.

Kapitel 10

Klager over prøver

§ 43. Klager over forhold ved prøver indgives individuelt af eksaminanden til uddannelsesinstitutionen. Klagen skal være skriftlig og begrundet. Hvis eksaminanden er undergivet forældremyndighed, kan klagen tillige indgives af forældremyndighedens indehaver.

Stk. 2. Klagen indgives senest 2 uger efter, at bedømmelsen af prøven er bekendtgjort på sædvanlig måde. Uddannelsesinstitutionen kan dispensere fra fristen, hvor usædvanlige forhold begrundet det.

Stk. 3. Til brug for klagesagen skal eksaminanden efter anmodning have udleveret en kopi af den stillede opgave og ved prøver med skriftlig besvarelse tillige kopi af egen opgavebesvarelse.

§ 44. Eksaminanden kan fortsætte uddannelsen under klagesagens behandling bortset fra, hvor andet er fastsat i bekendtgørelse eller i henhold til bekendtgørelse.

§ 45. Klagen kan vedrøre

- 1) eksaminationsgrundlaget, herunder prøvespørgsmål, opgaver og lignende, samt dets forhold til uddannelsens mål og krav,
- 2) prøveforløbet eller
- 3) bedømmelsen.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen forelægger straks klagen for bedømmerne, jf. dog stk. 3, der har en frist på normalt 2 uger til at afgive en udtalelse. Bedømmerne skal udtale sig om de faglige spørgsmål i klagen. Klageren skal have lejlighed til at kommentere udtalelserne inden for en frist af normalt 1 uge.

Stk. 3. Når opgaverne ved prøven er stillet af Undervisningsministeriet, videresender uddannelsesinstitutionen straks klager, der drejer sig om prøvegrundlaget, til ministeriet, ledsaget af institutionens udtalelse.

§ 46. Uddannelsesinstitutionen afgør klagen på grundlag af bedømmernes faglige udtalelser og klagerens kommentarer til udtalelserne, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Er opgaverne ved prøven stillet af Undervisningsministeriet, træffer ministeriet afgørelse vedrørende klager over prøvegrundlaget og i øvrigt om, i hvilket omfang, der skal gives tilbud om omprøve.

Stk. 3. Er opgaverne ved prøven stillet af uddannelsesinstitutionen efter reglerne i § 12, træffer institutionen afgørelsen efter samråd med det faglige udvalg, når klagen vedrører prøvegrundlaget.

§ 47. Afgørelsen, der skal være skriftlig og begrundet, kan gå ud på

- 1) tilbud om ny bedømmelse (ombedømmelse), dog ikke ved mundtlige prøver,
- 2) tilbud om ny prøve (omprøve) eller
- 3) at klageren ikke får medhold i klagen.

Stk. 2. Kun når bedømmerne er enige om det, kan uddannelsesinstitutionens afgørelse gå ud på, at klageren ikke får medhold.

Stk. 3. Uddannelsesinstitutionen skal straks give klageren og bedømmerne meddelelse om afgørelsen. Går afgørelsen ud på tilbud om ombedømmelse eller omprøve, skal klageren informeres om, at ombedømmelse eller omprøve kan resultere i en lavere karakter.

§ 48. Accept af tilbud om ombedømmelse eller omprøve skal ske senest 2 uger efter, meddelelse om afgørelsen er afgivet. Ombedømmelse eller omprøve skal finde sted snarest muligt. Er bevis udstedt, jf. § 39, skal uddannelsesinstitutionen inddrage beviset, indtil bedømmelsen foreligger, og eventuelt udstede et nyt bevis.

Stk. 2. Til ombedømmelse og omprøve udpeges nye bedømmere. Har Undervisningsministeriet udpeget censor ved den oprindelige prøve i henhold til § 28, underretter uddannelsesinstitutionen ministeriet om sin afgørelse af klagesagen, og ministeriet udpeger en ny censor.

Stk. 3. Ved ombedømmelse skal bedømmerne have forelagt sagens akter: Opgaven, besvarelsen, klagen, de oprindelige bedømmeres udtalelser med klagers bemærkninger hertil samt institutionens henholdsvis Undervisningsministeriets afgørelse. Bedømmerne meddeler uddannelsesinstitutionen resultatet af ombedømmelsen vedlagt en skriftlig begrundelse for bedømmelsen. Uddannelsesinstitutionen giver klageren meddelelse om bedømmelsen og begrundelsen for bedømmelsen.

Stk. 4. Omprøve og ombedømmelse kan resultere i en lavere karakter.

Anke af afgørelse i de videregående uddannelser

§ 49. Ved de videregående uddannelser kan klageren indbringe uddannelsesinstitutionens afgørelse vedrørende faglige spørgsmål, jf. § 46, stk. 1, for et af institutionen nedsat ankenævn, jf. § 50, der træffer afgørelse.

Stk. 2. Klageren indgiver anken til uddannelsesinstitutionen. Anken skal være skriftlig og begrundet.

Stk. 3. Anken skal indgives senest 2 uger efter, at klageren er gjort bekendt med uddannelsesinstitutionens afgørelse. Uddannelsesinstitutionen kan dispensere fra fristen, hvor usædvanlige forhold begrundet det.

§ 50. Uddannelsesinstitutionen nedsætter et ankenævn hurtigst muligt efter indgivelse af en anke. Der kan nedsættes permanente ankenævne. Uddannelsesinstitutionen afholder udgiften til ankenævnet.

Stk. 2. Nævnet består af to beskikkede censorer, en eksaminationsberettiget lærer og en studerende inden for fagområdet.

Stk. 3. Censorformanden, jf. § 34, stk. 1, udpeger de to censorer. Censorformanden udpeger en af censorerne som formand for nævnet. Censorformanden kan udpege sig selv som censor eller som formand.

Stk. 4. Uddannelsesinstitutionen udpeger den eksaminationsberettigede lærer og den studerende.

Stk. 5. Ankenævnets virksomhed er omfattet af forvaltningsloven, herunder om inhabilitet og tavshedspligt.

§ 51. For at ankenævnet kan være beslutningsdygtigt, skal alle nævnets medlemmer deltage i nævnets drøftelse og alle sagens akter være fremsendt til alle medlemmer. Drøftelsen kan foregå skriftligt, herunder elektronisk, hvis der er enighed blandt nævnets medlemmer om skriftlig behandling, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Kan der ikke opnås enighed i ankenævnet, afsluttes drøftelsen ved et møde, hvor alle nævnets medlemmer skal være til stede. Afsluttes drøftelsen med afstemning, og der er stemmelighed, er formandens stemme udslagsgivende.

§ 52. Ankenævnet træffer afgørelse på grundlag af det materiale, som lå til grund for institutionens afgørelse, jf. § 46, stk. 1, og eksaminandens begrundede anke.

Stk. 2. Ankenævnets afgørelse, der skal være skriftlig og begrundet, kan gå ud på

- 1) tilbud om ombedømmelse ved nye bedømmere, dog ikke ved mundtlige prøver,
- 2) tilbud om omprøve ved nye bedømmere eller,
- 3) at klageren ikke får medhold i anken.

§ 53. Ankenævnets afgørelse meddeles uddannelsesinstitutionen snarest muligt og ved vintereksamen senest 2 måneder og ved sommereksamen senest 3 måneder efter, at anken er indgivet til institutionen.

Stk. 2. Kan anken ikke behandles inden for denne frist, skal uddannelsesinstitutionen hurtigst muligt underrette klageren herom med angivelse af begrundelsen herfor og oplysning om, hvornår anken forventes færdigbehandlet.

Stk. 3. Uddannelsesinstitutionen giver hurtigst muligt klageren meddelelse om og bedømmerne kopi af afgørelsen. Går afgørelsen ud på tilbud om ombedømmelse eller omprøve, skal klageren informeres om, at ombedømmelse eller omprøve kan resultere i en lavere karakter.

Stk. 4. Ankenævnets afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. dog § 54.

Stk. 5. Omprøve og ombedømmelse sker efter reglerne i § 48.

Kapitel 11

Klager over afgørelser truffet af en uddannelsesinstitution eller et ankenævn

§ 54. Klage over retlige spørgsmål i afgørelser, der er truffet af bedømmerne i henhold til § 48, stk. 3, og ankenævnet i henhold til § 52, stk. 1, indbringes til uddannelsesinstitutionen inden for en frist af 2 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt klageren.

Stk. 2. Klager over retlige spørgsmål i afgørelser, der er truffet af uddannelsesinstitutionen efter reglerne i bekendtgørelsen, kan indbringes for Undervisningsministeriet. Klagen indgives til uddannelsesinstitutionen, der afgiver en udtalelse, som klageren skal have lejlighed til at kommentere inden for en frist på normalt 1 uge. Uddannelsesinstitutionen

sender klagen, udtalelsen og klagerens eventuelle kommentarer til Undervisningsministeriet. Fristen for indgivelse af klage til uddannelsesinstitutionen er 2 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt klageren.

Kapitel 12

Andre regler

§ 55. Eksaminanden har ophavsretten til produkter, der fremkommer som resultat af en prøve, i henhold til reglerne om ophavsret, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Eksaminanden har tillige ejendomsretten til disse produkter mod betaling af eventuelle udgifter til materialer, som er anvendt ved prøven, jf. dog stk. 3. Hvis eksaminanden ikke gør ejendomsretten gældende inden for 2 måneder, efter at resultatet af bedømmelsen er meddelt, overgår ejendomsretten til uddannelsesinstitutionen.

Stk. 3. Inddrager prøveforløbet parter uden for uddannelsesinstitutionen, aftales det forudgående mellem institutionen, eksaminanden og tredjeparten, i hvilket omfang de under respekt af gældende ophavsretlige regler er berettiget til at anvende de resultater, der fremkommer som et led i prøveforløbet, herunder om eventuelle oplysninger vedrørende tredjepartens forhold, der forekommer i opgaveløsningerne, må offentliggøres.

§ 56. Undervisningsministeriet kan dispensere fra bekendtgørelsen, når det er begrundet i usædvanlige forhold, bortset fra de tilfælde, der er nævnt i § 5, stk. 3, § 9, stk. 3, § 37, stk. 2, § 43, stk. 2, og § 49, stk. 3.

Stk. 2. Undervisningsministeriet kan tillade, at bekendtgørelsens regler fraviges som et led i forsøg og udviklingsarbejde.

Kapitel 13

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 57. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. september 2010 og har virkning for prøver påbegyndt 1. september 2010 eller senere.

Stk. Bekendtgørelse nr. 782 af 17. august 2009 om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser ophæves.

Undervisningsministeriet, den 24. august 2010

P.M.V.
Jarl Damgaard
Afdelingschef

/ Kirsten Lippert

XII.IV Bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse

BEK nr 262 af 20/03/2007 Gældende

Offentliggørelsesdato: 30-03-2007

Undervisningsministeriet

Oversigt (indholdsfortegnelse)

Kapitel 1	7-trins-skalaen
Kapitel 2	Anden bedømmelse
Kapitel 3	Karakterfastsættelse mm.
Kapitel 4	Beståkrav
Kapitel 5	Samlet prøve- eller eksamensresultat
Kapitel 6	Prøve-, eksamens- og afgangsbviser
Kapitel 7	Dispensation og fravigelse
Kapitel 8	Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser
Bilag 1	Oversigt over bekendtgørelsens indhold og bilag
Bilag 2	Oversættelse af karakterskalaen til engelsk
Bilag 3	Relationer mellem karakterskalaen og ECTS-skalaen

Den fulde tekst

Bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse

I medfør af

- 1) § 15, stk. 1, i lov nr. 451 af 22. maj 2006 om autorisation af sundhedspersoner og sundhedsfaglig virksomhed,
- 2) § 34, stk. 2, i lov om apoteksvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 657 af 28. juli 1995,
- 3) § 1, stk. 2, i lov nr. 1115 af 29. december 1997 om korte videregående uddannelser (erhvervsakademiuddannelser),
- 4) § 5, stk. 1, i lov nr. 481 af 31. maj 2000 om mellemlange videregående uddannelser,
- 5) § 19 i lov nr. 488 af 31. maj 2000 om erhvervsrettet grunduddannelse og videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne,
- 6) § 11 i lov nr. 315 af 19. april 2006 om uddannelsen til professionsbachelor som pædagog,
- 7) § 8 i lov nr. 579 af 9. juni 2006 om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen,
- 8) § 2, stk. 4, i lov om uddannelse til håndarbejds lærer, jf. lovbekendtgørelse nr. 982 af 1. november 2000,
- 9) § 2, stk. 4, i lov om uddannelse til ernærings- og husholdningsøkonom, jf. lovbekendtgørelse nr. 983 af 1. november 2000,
- 10) § 6 i lov om Danmarks Journalisthøjskole, jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 30. marts 2001,
- 11) § 2 i lov om landbrugsuddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 1254 af 6. december 2006,
- 12) § 1, stk. 2, i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 136 af 1. marts 2006,
- 13) § 2, stk. 9-10, i lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 956 af 28. november 2003,
- 14) § 6, stk. 1 og 3, i lov om Centre for Videregående Uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 228 af 17. marts 2006,
- 15) § 29 i lov nr. 95 af 18. februar 2004 om uddannelsen til studentereksamen (stx) (gymnasieloven),
- 16) § 27 i lov nr. 96 af 18. februar 2004 om uddannelserne til højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx),
- 17) § 25 i lov nr. 97 af 18. februar 2004 om uddannelsen til højere forberedelseseksamen (hf-loven),
- 18) § 33, stk. 2, i lov om erhvervsuddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 183 af 22. marts 2004,
- 19) § 5, stk. 3, i lov om almen voksenuddannelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 852 af 11. juli 2006,

20) § 8 i lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 1214 af 1. december 2006, 21) § 4, stk. 5, i lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven), jf. lovbekendtgørelse nr. 16 af 7. januar 2005, 22) § 14, stk. 4, og § 14a, stk. 4, i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1195 af 30. november 2006, fastsættes:

Kapitel 1

7-trins-skalaen

§ 1. Uddannelsessøgende skal ved prøver og eksamener, som efter reglerne om de enkelte uddannelser mv. dokumenteres ved prøve-, eksamens- eller afgangsbøger, bedømmes efter følgende karakterskala (7-trins-skalaen), jf. dog kapitel 2:

12: For den fremragende præstation.

10: For den fortrinlige præstation.

7: For den gode præstation.

4: For den jævne præstation.

02: For den tilstrækkelige præstation.

00: For den utilstrækkelige præstation.

-3: For den ringe præstation.

Stk. 2. Ved oversættelse af karakterskalaen til engelsk anvendes de betegnelser, som fremgår af bilag 2 til bekendtgørelsen.

Stk. 3. Karakterskalaen finder anvendelse ved afgivelse af årskarakterer og lignende standpunktsbedømmelser.

§ 2. Karakteren 12 gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler.

§ 3. Karakteren 10 gives for den fortrinlige præstation, der demonstrerer omfattende opfyldelse af fagets mål, med nogle mindre væsentlige mangler.

§ 4. Karakteren 7 gives for den gode præstation, der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler.

§ 5. Karakteren 4 gives for den jævne præstation, der demonstrerer en mindre grad af opfyldelse af fagets mål, med adskillige væsentlige mangler.

§ 6. Karakteren 02 gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

§ 7. Karakteren 00 gives for den utilstrækkelige præstation, der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

§ 8. Karakteren -3 gives for den helt uacceptable præstation.

Kapitel 2

Anden bedømmelse

§ 9. Bedømmelsen "Bestået/Ikke bestået" kan anvendes, såfremt det er fastsat i reglerne for den enkelte uddannelse.

Stk. 2. Det kan i reglerne for de enkelte erhvervsuddannelser, jf. lov om erhvervsuddannelser, være fastsat, at der anvendes en anden karakterskala end 7-trins-skalaen. Den opnåede bedømmelse kan ikke omregnes til en karakter efter 7-trins-skalaen.

§ 10. Bekendtgørelsens bestemmelser om bedømmelsen "Bestået/Ikke bestået" finder tilsvarende anvendelse ved bedømmelsen "Godkendt/Ikke godkendt".

Kapitel 3

Karakterfastsættelse mm.

§ 11. Når en prøve er begyndt, skal der gives en bedømmelse, med mindre prøven afbrydes på grund af bortvisning eller på grund af sygdom, der berettiger til sygeprøve.

§ 12. Karakterfastsættelsen sker på baggrund af en samlet vurdering af, i hvilken grad præstationen eller standpunktet opfylder de mål, som skal bedømmes efter reglerne for de enkelte uddannelser.

§ 13. Bedømmelse af præstationer og standpunkter skal ske på grundlag af de faglige mål, der er opstillet for det pågældende fag eller flerfaglige forløb (absolut karaktergivning). Præstationen og standpunktet skal bedømmes ud fra såvel fagets eller forløbets formål som undervisningens beskrevne indhold. Der må ikke tilstræbes nogen bestemt fordeling af karaktererne (relativ karaktergivning).

§ 14. Hvor en censor eller eksaminator medvirker, fastsætter denne karakteren. Hvor der ved bedømmelsen medvirker både en censor og en eksaminator, fastsættes karakteren efter drøftelse mellem dem.

Stk. 2. Hvis censor og eksaminator ikke er enige om en fælles bedømmelse, giver de hver en karakter. Karakteren for prøven er gennemsnittet af disse karakterer afrundet til nærmeste karakter i karakterskalaen. Hvis gennemsnittet ligger midt imellem to karakterer, er den endelige karakter nærmeste højere karakter, hvis censor har givet den højeste karakter, og ellers den nærmeste lavere karakter.

Stk. 3. Hvor der er uenighed om, hvorvidt præstationen eller standpunktet skal bedømmes til "Bestået" eller "Ikke bestået", er censors bedømmelse afgørende.

§ 15. Hvis der medvirker flere censorer eller flere eksaminatorer ved bedømmelsen, har de under ét henholdsvis censor- og eksaminatorkompetencen efter § 14, stk. 1. Inden for hver gruppe, henholdsvis censorgruppen og eksaminatorgruppen, fastsættes bedømmelsen i tilfælde af uenighed som gennemsnittet af de enkelte bedømmelser afrundet til nærmeste karakter i karakterskalaen. Der rundes op, hvis gennemsnittet ligger midt i mellem to karakterer.

§ 16. Hvor det er fastsat, at en karakter består af flere delkarakterer for forskellige præstationer eller standpunkter, der er fastsat bedømmelse for, er karakteren gennemsnittet af delkaraktererne afrundet til nærmeste karakter i karakterskalaen. Der rundes op, hvis gennemsnittet ligger midt imellem to karakterer. Det kan i reglerne for den enkelte uddannelse være bestemt, at delkaraktererne tæller med forskellig vægt, når den samlede karakter skal fastsættes.

Kapitel 4

Beståkrav

§ 17. Hvis der er beståkrav ved en eksamen, prøve eller en standpunktsbedømmelse, er kravet opfyldt, hvis den uddannelsessøgende opnår mindst karakteren 02 eller bedømmelsen "Bestået".

Stk. 2. Indgår der flere karakterer, er kravet i stk. 1 opfyldt, hvis gennemsnittet er mindst 2,0. Kravet om et gennemsnit på mindst 2,0 kan ikke opfyldes ved afrunding. Der skal være opnået "Bestået" ved alle prøver mv., hvor bedømmelsen "Bestået/Ikke bestået" er anvendt. Der kan endvidere i reglerne for den enkelte uddannelse være fastsat krav om, at der ved en eller flere prøver mv., som indgår i gennemsnittet, skal være opnået mindst en bestemt karakter i skalaen.

Kapitel 5

Samlet prøve- eller eksamensresultat

§ 18. Det følger af reglerne for den enkelte uddannelse, hvilke karakterer der indgår i det samlede prøve- eller eksamensresultat.

Stk. 2. Det samlede prøve- eller eksamensresultat kan udtrykkes ved et gennemsnit, jf. § 19. Ved beregningen af gennemsnit medtages én decimal. I beregningen af gennemsnit indgår ikke fag, hvor der er anvendt bedømmelsen "Bestået/Ikke bestået".

§ 19. Det kan i reglerne for den enkelte uddannelse være fastsat, at de enkelte karakterer, der indgår i det samlede prøve- eller eksamensresultat, tæller med forskellig vægt ved beregning af gennemsnittet.

Stk. 2. Det kan i reglerne for den enkelte uddannelse være bestemt, at gennemsnittet beregnes af gennemsnit for bestemte grupper af karakterer. I så fald skal beståkravet, jf. § 17, være opfyldt for hver af grupperne. Såfremt karaktererne i de forskellige grupper indgår med forskellig vægt, skal metoden i § 20, stk. 2, benyttes for hver af grupperne.

§ 20. Ved fastsættelse af en samlet karakter efter § 16, hvis flere karakterer indgår i et beståkrav efter § 17, stk. 2, og ved beregningen af et gennemsnit efter § 18, stk. 2, kan karaktererne indgå med forskellig vægt, som fastsættes i reglerne for den enkelte uddannelse.

Stk. 2. Ved det vægtede gennemsnit forstås summen af de enkelte karakterer, hver multipliceret med karakterens vægt, divideret med summen af vægtene.

Kapitel 6

Prøve-, eksamens- og afgangsbviser

§ 21. På prøve-, eksamens- og afgangsbviser skal der ved hver karakter efter 7-trins-skalaen tilføjes det bogstav fra ECTS-skalaen, som svarer til den pågældende karakter, jf. bilag 3.

Kapitel 7

Dispensation og fravigelse

§ 22. Undervisningsministeriet kan dispensere fra bekendtgørelsen, når det er begrundet i usædvanlige forhold.

Stk. 2. Undervisningsministeriet kan tillade, at bekendtgørelsens regler fraviges som et led i forsøg og udviklingsarbejde.

Kapitel 8

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 23. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. april 2007, jf. dog stk. 3, og §§ 24-25.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 448 af 18. maj 2006 om karakterskala og anden bedømmelse ophæves.

Stk. 3. Bekendtgørelse nr. 350 af 19. maj 2005 om karakterskala og anden bedømmelse vil fortsat kunne finde anvendelse for Grønland.

§ 24. Den i § 23, stk. 3, nævnte bekendtgørelse finder indtil den 1. august 2007 fortsat anvendelse for de i indledningen til nærværende bekendtgørelse under nr. 1-14 og 18-22 angivne uddannelser.

Stk. 2. For uddannelser, som er omfattet af stk. 1, finder den i § 23, stk. 3, nævnte bekendtgørelse tillige anvendelse ved syge- eller omprøve, der aflægges i stedet for prøve, der skulle have været aflagt før 1. august 2007.

§ 25. Den i § 23, stk. 3, nævnte bekendtgørelse finder fortsat anvendelse for uddannelsessøgende, der er begyndt på uddannelsen til studentereksamen, højere forberedelseseksamen, højere handelseksamen eller højere teknisk eksamen før den 1. august 2005, såfremt de undervises og aflægger prøve efter regler gældende før 1. august 2005. Bekendtgørelsen finder i sådanne tilfælde anvendelse til og med sommereksamen 2007, for så vidt angår højere forberedelseseksamen, og 2008 for så vidt angår uddannelsen til studentereksamen, højere handelseksamen og højere teknisk eksamen, inkl. syge- og omeksamen. Et gennemsnit beregnes på basis af karakterer givet efter den i § 23, stk. 3, nævnte bekendtgørelse (karakterer givet efter 13-skalaen).

§ 26. Karakterer, der er givet efter 13-skalaen, konverteres på prøve-, eksamens- eller afgangsbrevet til karakterer efter 7-trins-skalaen, jf. dog § 25. For konverterede karakterer skal også karakteren efter den i § 23, stk. 3, nævnte bekendtgørelse (karakterer givet efter 13-skalaen) fremgå af brevet.

Stk. 2. Konvertering sker efter følgende oversættelsesskala:

13-skala	13	11	10	9	8	7	6	5	03	00
7-trins-skala	12	12	10	7	7	4	02	00	00	-3

Stk. 3. Såfremt der efter reglerne for de enkelte uddannelser skal udregnes et gennemsnit, skal dette alene beregnes på basis af karakterer fra 7-trins-skalaen, jf. dog § 25.

Undervisningsministeriet, den 20. marts 2007

Jarl Damgaard
Uddannelsesdirektør

/Kirsten Krogstrup

Oversigt over bekendtgørelsens indhold og bilag

Bekendtgørelsens indhold

Kapitel 1:	7-trins-skalaen
Kapitel 2:	Anden bedømmelse
Kapitel 3:	Karakterfastsættelse mm.
Kapitel 4:	Beståkrav
Kapitel 5:	Samlet prøve- eller eksamensresultat
Kapitel 6:	Prøve-, eksamens- og afgangsbviser
Kapitel 7:	Dispensation og fravigelse
Kapitel 8:	Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

Bekendtgørelsens bilag

Bilag 1:	Oversigt over bekendtgørelsens indhold og bilag
Bilag 2:	Oversættelse af karakterskalaen til engelsk
Bilag 3:	Relationer mellem karakterskalaen og ECTS-skalaen

Oversættelse af karakterskalaen til engelsk

12: For an excellent performance displaying a high level of command of all aspects of the relevant material, with no or only a few minor weaknesses.

10: For a very good performance displaying a high level of command of most aspects of the relevant material, with only minor weaknesses.

7: For a good performance displaying good command of the relevant material but also some weaknesses.

4: For a fair performance displaying some command of the relevant material but also some major weaknesses.

02: For a performance meeting only the minimum requirements for acceptance.

00: For a performance which does not meet the minimum requirements for acceptance.

-3: For a performance which is unacceptable in all respects.

Relationer mellem karakterskalaen og ECTS-skalaen

Karakteren 12 på 7-trins-skalaen svarer til A på ECTS-skalaen

Karakteren 10 på 7-trins-skalaen svarer til B på ECTS-skalaen

Karakteren 7 på 7-trins-skalaen svarer til C på ECTS-skalaen

Karakteren 4 på 7-trins-skalaen svarer til D på ECTS-skalaen

Karakteren 02 på 7-trins-skalaen svarer til E på ECTS-skalaen

Karakteren 00 på 7-trins-skalaen svarer til Fx på ECTS-skalaen

Karakteren -3 på 7-trins-skalaen svarer til F på ECTS-skalaen